

619
1975

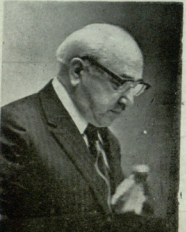
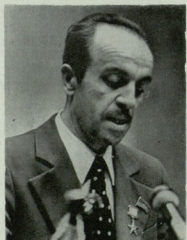
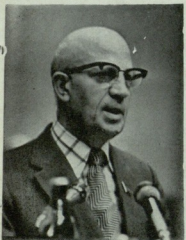
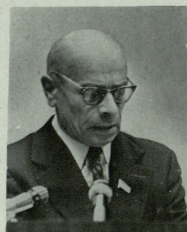
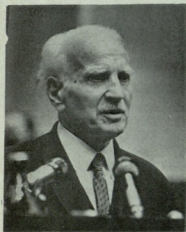
დროშა

საბჭოთა
№ 11 1975 წ.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიას გადასცემენ ხალხთა მეგობრობის ორდენს.

თარხან არჩვაძის ფოტო.

ქართული გეგნიერების წ ე ი ე ი

ზეიმზე სიტყვებით გამოვიდნენ:

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წამდელი წევრები არსოლ ჩიქოვაძე, ევგენი ხარაძე; თბილისის სახ. უნივერსიტეტის რექტორი პროფ. დავით ჩხივიძე; საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე გრიგოლ აბაშიძე; სოციალისტური შრომის გმირი გიორგი კურტანიძე; აკადემიკოსი ნიკოლოზ ბოგოლეზოვი (მოსკოვი); აკადემიკოსი აზრავ ჭუსენიანი (ახერბაიჯანი); აკადემიკოსი სერგო ამბარცუმიანი (სომხეთი); საქართველოს ალკ. ც.-ის ახალგაზრდა მეცნიერთა საბჭოს თავმჯდომარე კამლეთ მელაძე.

ქართველმა მეცნიერებმა დიდი დავალი დასდეს თანამედროვე მეცნიერების განვითარებას, მეცნიერებაში გამოკვლევა გახდა რესპუბლიკის ფარგლებს და დღეს მსოფლიოშია აღიარებული. ქართველ მეცნიერთა მრავალი ნაშრომი აღინიშნა ლენინური, სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სახელმწიფო პრემიებით. ჩვენს მეცნიერებს მნიშვნელოვანი წვლილი შეუქმნა რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარების საქმეში, მეცხრე ხუთწლიდის ამოცანების წარმატებით განხორციელებაში. ჩვენი მეცნიერების მიღწევებს ფართოდ იყენებენ მოძვე რესპუბლიკების მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის მუშაკები.

ქართველ მეცნიერთა მრავალრიცხოვან რაზმს სათავეში უდგას და წარმართავს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც ათი ათასამდე მკვლევარს აერთიანებს. მათ შორის 100-ზე მეტი აკადემიის ნამდვილი წევრი და წევრ-კორესპონდენტი. მეცნიერთა ეს მრავალრიცხოვანი არია იღწის რომღაც მეტ მსხვილ სამეცნიერო დაწესებულებაში, რომლებიც აღმურავლნი არიან თანამედროვე მეცნიერული კვლევებისთვის საჭირო ყოველგვარი ტექნიკური საშუალებით.

კომუნისტური პარტია, საბჭოთა მთავრობა შრანს. ევლიბას არ აკლებს, ურველვის დიდ უკრადლებას უომბოს მეცნიერებათა აკადემიას, სათანაოდ აღნიშნავს მეცნიერთა მიღწევებს. ამ ზრუნვის ახალი დახატურება იხ, რომ ამ ცოტა ხნის წინათ საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია ხალხთა მეგობრობის ორდენით დაჯილდოვდა.

თვრამიტ სქტემბერს საქართველოს სახელმწიფო ფლარმონიის დიდ საუნდერტო დარბაზში გაიმართა საზეიმო სხდომა, რომელიც მიქცვდა მეცნიერებათა აკადემიასთვის ხალხთა მეგობრობის ორდენის გადაცემას. სხდომაზე ჩვენს რესპუბლიკის სოციალდობრიობის წარმომადგენლებთან ერთად ესწრებოდნენ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის, ჰუმბოლბაისა და სომხეთის მეცნიერებათა აკადემიების დელეგაციები.

შეკრებილ სიტყვით მიმართა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხანაგმა ე. შევარდნაძემ. მან საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს სახლიით მიულოცა ქართველ მეცნიერებს მთავრობის მაღალი ჯილდო და უსურვავა დიდი შემოქმედებითა წარმატებანი. შედეგად ამხანაგმა ე. შევარდნაძემ ხალხთა მეგობრობის ორდენი მიიხანა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის დროსას.

საზეიმო სხდომის მოწაწილებმა დიდი აღფრთოვანებით მიიღეს მასსაუბრებელი წერილი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისაგან, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსგან.

პ რ ი ს
400.000

ქართველი მეცნიერების

ტონა

ყურადღებ!

ქართველმა მეცნიერებმა, უურძნის გადაამუშავებელი მრეწველობის მუშაკებმა სკკპ XXV ყრილობის წინ მოიპოვეს დიდი შრომითი გამარჯვება. მძიმე კლიმატური პირობებისა და უმაგალითო ვაჟლის მიუხედავად ვენახების სახელოვანმა მშრომლებმა ყველაფერი იღონეს, რომ შეესრულებინათ პარტიისა და ხალხისათვის მიცემული სიტყვა.

მიმდინარე წელს მოწვეულია რეკორდული მოხავალი. მეცხრე ხუთწლიდში პირველად შესრულდა სახალხო-სამეურნეო გეგმა და გადალახულია დიდწინაშე მდებარე მიჯნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის ისტორიაში — მოიკრთა და სახელმწიფოს ჩაბარდა 400 000 ტონა უურძენი.

ნამდვილი შრომითი გმირობის ნიშნუბი გვიჩვენებს გურჯაანის, სიღნაღის, ახმეტის, ლაგოდეგის, პარნეთლის, გორის, მთავისკის, ჩიხბატარის, ვანის, ბოლნისისა და სხვა რაიონების მვეწნახეებმა.

გადაამუშავებელი მრეწველობის საწარმთა კოლექტივებმა უზრუნველყვეს უურძნის შეუფერხებელი მიღება და გადაამუშავება.

მიღწეული წარმატებანი პარტიული, საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების, პროფკავშირული და კომკავშირული ორგანიზაციების ზუსტი, მიწანმომართული და ნაყოფიერი ორგანიზატორული მუშაობის შედეგია.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო გულთოდ და მისხალმა ქართველ მვეწნახეებსა და უურძნის გადაამუშავებელი მრეწველობის მუშაკებს, მიულოცა დიდი შრომითი გამარჯვება.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

დროშა

№ 11 (467) ნოემბერი, 1975 წ.

ქურნალი გამოდის 1928 წლიდან
ყოველთვიური საზოგადოებრივი
პოლიტიკური და სალიტერატურო.
სამხატვრო ურუნალი
საბ. კავშირის გამომცემლობა

მთავარი რედაქტორი რამზს მარგინანი

სარედაქციო კოლეგია:

ბ. ბახტაძე, თ. გომეზაძე (მმკ, მდივანი), ი. დემეტრაშვილი, ჯ. დონინაშვილი, ს. დურამიძე, დ. ნოდია (მხატვარი-რედაქტორი), ლ. სულბაძე, ი. ტაბაღაძე, უ. ჯაფარიძე.

ტექნიკალტორი დ. სეფაშვილი
კორექტორი ტ. თაბორიძე

მხატვარი თინათინ სამსონაძე

აქტომბრის ძახილი

შოა იტოლებს შის შუქს,
 ზღვა — ზღვადცეულ მინდერებს,
 ხნულში ჩამდგარ დილას
 ცისარტყელა მისდევს.
 მდილოების სუსნიქვა
 ექიბრება ნიავს,
 ფრთააწურულ არწივს
 ღივარდები მიჰქვს.
 რკინის ლომი ველად
 ახად მიჰწნებს უტივს
 და კიბუღლოს მტაცად:
 — რა შეშხაბე ზუთწლიდს?
 მივადწიეთ შრავალს,
 კვლავ უფრო მეტს ველით.
 დგას დამკერდურ ვახტზე
 საქართველო მთელი.

ცა ნატვრებით სავსე,
 რომ იბერტავს კალთას,
 ის ციყკრის ვა გავა
 შენი სახლის კარაან.
 უქრაობას, დუმილს,
 რომ დაუფრთხო ძილი,

ის შრომის ხმა არწევს
 აკვან შენი ზვილის.
 ის შრომის ხმა უძღვის
 ამ ზღვად დაძრულ არხებს,
 განახლების დროშებს
 ის შრომის ხმა არხებს.
 მივადწიეთ შრავალს,
 კვლავ უფრო მეტს ველით.
 დგას დამკერდურ ვახტზე
 საქართველო მთელი.

ღიახ, უფრო მეტი
 და ხულ წინ, ხულ წინ გასწი
 ღიახ, უფრო მეტი
 სივრცეება არწივს.
 მეტი ბრძოლა სიტყვას,
 მეტი ბრძოლა გავლას.
 შვიდ იდინოს უნდა
 ბარკამ და ზვავამ,
 ამ ღივრულ ზუთწლიდს
 და ებოქის ძახალს
 ფუძედ უღევს მხოლოდ

წინხელა, წინხელა ხალხის,
 მივადწიეთ შრავალს,
 კვლავ უფრო მეტს ველით.
 დგას დამკერდურ ვახტზე
 საქართველო მთელი.

ამ გადამწვეტ ღღივებს,
 ამ გუგუნს და გრიალს.
 მხარში უნდა ედგეთ
 თუ ვუკაცი მჭვია
 შენც მოძიეთა გვერდით,
 იღვრება საუცა
 გამარჯვების ზედი.
 ამ ღივრულ ზუთწლიდს
 და ებოქის ძახალს
 ფუძედ უღევს მხოლოდ
 წინხელა, წინხელა ხალხის.
 მივადწიეთ შრავალს,
 კვლავ უფრო მეტს ველით.
 დგას დამკერდურ ვახტზე
 საქართველო მთელი.

მხატვანი გორბანენი

როგელია კახეთში. მეცხრე ბუთ-
წოდის დამკვირვებელი წლის
უბეი, ბარკიანი როგელი!
რაიონის ხელმძღვანელ მუშაკებს
ამ დროს კახეთში ვერაინ ნა-
ხავს — უფლები როგელი არიან.
დურფანში თვლი მოკვარი რაიკო
მის მიღვას მისე სამადამილს; ისიც
წასახელვლად გზადებოდა.

— მოწინავე მევენახეზე ნარკვევი
უნდა დაეწერო, ვის მირჩევო, ვის
აქვს წელს უკეთ საქმე?

მისე სამადამილად არც კი დაუქ-
რებულა, ქმარულიმ მითხრა:
— კარგი მევენახეების მეტი ვინა
გვყავს. აი, თუნდაც სოფელ შრომის
მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის
ის ბრიგადა, რომელსაც კომუნისტო
მიხედო მარიალავლი ხელმძღვანე-
ლობა. ამ ბრიგადის საქმეები საქვე-
ნილ არის ცნობილი. თვითონ კი კარ-
გი ორგანიზატორი და შესანიშნავი
აღმამია. თურნალტებმა სწორედ
ასეთებზე უნდა წეროს. ახლა შრო-
მის მეურნეობაში მივდივარ, შეგი-
ძლიათ, წამოხვიდეთ!

მაღლობის მეტი რა შეიქმნოდა. „თი-
გული“ უმჯაროდ მისიარობს ფარ-
თო, მოახლდებულ გზატკეცილებზე.
სოფლის შესახვედლოში მანქანამ მარ-
ჯნოვ გადაუხვია, არხი გადაკვეცივით
და ენახებო შუა გაჭრილი გზით გა-
ვარჩებულთ ხელა.

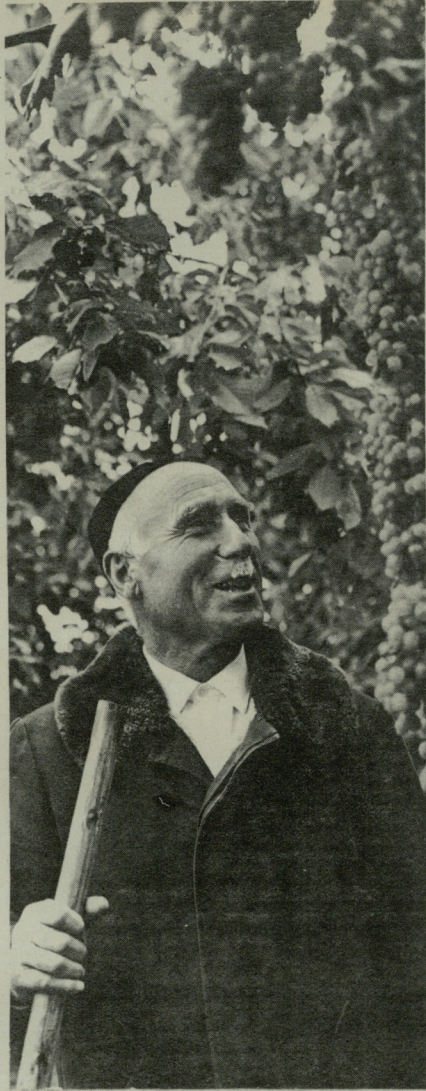
თვალს იტაცებდა ჩინებულად მოკ-
ლილი ტკუიშელის ქარხნისფერი
მტკვნილი დახუნძლული რიგები.
რამდენი ადამიანის შრომამ დახარჯუ-
ლი ამ ზეგერის, რამდენი ოფლიად
დადგრილი. მოსახლის მოწვევად თი-
თოეულ ვაჭთან ოცდაათწერ მანქ-
უნდა მივხედო გამრე მევენახე, რომ
ხელი არ მოაკლდეს; ვაჭორმა, ვახს-
ვლა, მიწის გადგვიტრება. შეუცდო-
აყრა, შეწამლა, გაუფრჩინა, ნახ-
რეების შეცვლა, თავის წაჭრა და
რომელი ერთი ჩამოვიტოვო. ერთი
მათვანელ რომ გამოტოვო ან დანიშ-
ნულ დროზე არ ჩაატარო, წლის
შთელი შრომა ფუტად ჩავივლის.

ამ ფიტრებში ვევაგი, მიხილ მარ-
ჩილავლილის ბრიგადის ზეგერებს რომ
მივადგეით. ბრიგადის ორმოცდაათი-
ხივე წევრი თავადებულე კრეფდა
უფრჩინს; ზეგრის ნათესაებები და ახ-
ლობლებიც წამოეყვანა დასახმარებ-
ლად. სწრაფად იცხებოდა კალთები,
ვოლდრები, რომლებსაც ახალგაზრდა
მევენახეები ავტომანქანებისკენ ეზი-
ლებოლდენ.

მათში ერთი მამაკაცი შევიყვანი —
მაღალი, მხარბეიანი, შუბლათელი,
მზით გარბულ სახეზე აღმური ახ-
ლიდა. ბშირად შეგხედრივარ მას
მოწინავეთა რესპუბლიკურ შეკრე-
ბებზე, მისი სურათები თურნალ-
ტიგებში არარითხლ მინახავს — იგი
მიხილ მარიალავლია.

ყოველ ღვეს შეითხვავე კახელი
კაცობის დამახასიათებელი სიღინ-
ქით და სიღარბასილი კანსუბოს
სიყვარული მოგვითხრობს ვახსა და
მის ქიშკაებზე, მათ თვადებულ
შრომით საქმიანობაზე.

— მიხილ არსტავლი, ანა ქა-
ვაძე, თამარ ზაქარაიძე, ილია ჭავ-
ჭავჭავაძე, გურამ დალქიშვილი... —

ახსლებს მოწინავეთა სახელებს,
რომელი ერთი ჩამოვიტოვო. ყვე-
ლა ბრიგადის სული და გულია, —
დასინა ბრიგადის სახელმძღვანელო
თავისკენ

საქართველო
საბჭოთა კავშირი

უბნის, კარა და მარჯულია
მიხილის ბიოგრაფია, დისხავა გლბე-
კაცის ოჯახში, რომელსაც ყველა კა-
ხელი კაცობი უხანჯლოდ უყვარ-
და ვაზო. ცხადია, ქვეყნის ერთგულე-
ბა, შრომობური მიწისა და ვახის
სიყვარული მიხილს წინასწარდენ
მოსდგამს.

ქვესი ათეული წლის სიმძიმე
წინეს მხარბეზე, მაგრამ თავს მანქ-
ნილ გრძნობს. ორმოციან წლებში
დაამთავრა თბილისის სამრეწველო-
ეკონომური ტექნიკუმი და დღეაქ-
მაღის ერთ-ერთი საწარმოში გააწე-
სეს სამუშაოდ, ხელდასაც კარგი
ქიშნად, მაგრამ ვახის სიყვარულმა
სძლია და კვლავ შრომობურ სოფელს
დაუბრუნდა ეს გამრე კაცი.
სოფელში მალე დაიმსხვრა პირ-
ველი მევენახის სახელი.

როდესაც ღვეს წიღიაოწმიდა მი-
წაწაღზე მუხანათი მტერი შემოქ-
რა, ომმა ქულზე კაცი მოითხოვა და
ვაკაცო გული შინ რაგორ დაუდგე-
ბოდა?! თოფ-იარაღი ახმა და მოს-
დურს მკერდით გადაღობა.

კავკასიის მისადგომიდან ბერლი-
ნამდე მისია ბეტრის. რაისტავის
შტურმის დროს მარჯვენა ხელში და-
ბეჭრა, მაგრამ ბროლო მანქანა არ შე-
უწყებია. ახლაც ამწინეა ნაირაგორ,
მკერდი რამდენიმე საბრძოლო მედ-
ლით დაიწვეწვა, მაგრამ მედლები „ბე-
რლინის ადუბსაოვის“! — როგორც
საბჭოთა ხალხის დიდად გამარჯვების
და ხატოშის საბოლოო განადგურე-
ბის სიმბოლოს — განჯაუბრებულ
სიყვარულით ატარებს.

გვარდიის უფროსი ლეიტენანტს ქა-
ლაქ კიუსტერინის კომენდანტობაც მი-
ნდებს. აღვილობრივ მოსახლეობას
ჩვე შეუყვარა თავი, ქალაქის სახა-
ტიო მოქალაქედ ჩაიცვება.

ომის დამთავრებამან ერთი წლის
შემდეგ შრომობურ სოფელში დაბ-
რუნდა, ბრიგადე ჩააბარს და დღეშ-
დე სახელმწიფად უძღვებია მას.

მარიალავლილის ბრიგადის რესპუბ-
ლიკაში ერთ-ერთ პირველს მიეყოთ-
ვნა კომუნისტური შრომის კოლექტი-
ვის სახატიო წადება; ათი წელია სსრ
კავშირის სახალხო მეურნეობის გა-
მოფრის უცდელად მონაწილე.

ისეთი მოვლილი ენახი, როგორიც
წელს, ბრიგადის არსდროს მჭიწია —
გალადებულ ვაზო მტკვნიებით და-
ხუნძლულიყო. თითოეულ ვაჭზე სა-
შულოდ ათ კილოგრამ უფრჩინს
კრეფდენ, გახვიენულ მძირე —
20-40 კილოგრამსაც. აქ უბე მოსა-
ვალს სხვა რეზერვებთან ერთად სი-
მეზრის მოსპობით აღწევენ.

ამ ბრიგადაში დიდიხა სახალ —
სიმეზრის მოსპობა ვაჭის გახვიენ-
ობა, გახვიენული ვაჭის ერთი ძი-
რი ჩვეულებრივ ოთხ-ხუთ ძირს უღ-

ვაჭკვი დასახლი

სსრ კ. მარჯული
სახ. საბ. რესპუბ.
კავკასიის

74709

რის. ახლა ამ მეოთხედს ჩვენი ქვეყნის ბევრი მევენახე წერადგას და წარმატებულად აღწევს.

ბრიადავში როდელი თორმეტ სა-მეოთხედს დაამთავრეს დღეში სა-შუალოდ 40 ტონა ყურძენი იყი-ფებოდა, ზოგჯერ — შუტის. ზოგი მევენახე ტონანახევარ ყურძენსაც კრეფდა.

ანა ჭაჭავაძემ ერთ დღეს ორი ტონა ყურძენი მოიკრია, მაგრამ მესამე დღეს ოთხა მიახურაძემ ახი კილოვარამით ბრიადავს ეს ცდოფი. მო-წინავე ბრიადავის წვერები მერე სხვა დღეებშირცნ რთველში.

მარილშავისას ბრიადავში თვალ-პარინოდ გაიზარდა ყურძნის საშუა-ლო-სამეტონო მოსავალი, რამაც 110 ცენტნერის გადაჭრდა. ამ მაჩვენებელ-ბოთაც ბრიადავში პირველი ადგილი დასიკეთა ბრიადავს. ზოფულებიას მიაჩვენებოდათ გასწორო სხვა ბრია-დავებს. ზოფულებში დივის ქარს-ნას 2.858 ტონა მოსავლისხიხვიანი ყურძენი, ანუ 540 ცენტნერი მეტა ჩა-ბარა, ვიდრე გეგმა ითვალისწინებდა.

ბევრი შრომა და ჯავა სჭირდება მევენახეს: სტეფა, ვეაღვა, უიფა მისი უღონობის ტტრია.

უკანასკნელ წლებში სტიქიური მოვლენები კაბეთს ზედაზედ დაეა-ვა თავს.

სტეფამ და ქარაშაშლმა ძლიერ დაზიანა მარილშავისის ბრიადავის ზვრები (გაღვრება ცემენტის ბოძები, დაწვრტა მავთული, დაამტვრა უსარტები და ფოთლები). კაც ეთი იტყობრება, ეს ევენახე თუ კიდევ მო-სავალს მოიფრედა.

დარიალდენე მევენახეები, მოზი დღეს ბოძები, გაჭიშეს მავთული, უწამ-ღეს და ხელახლა გასხდეს ვაზი.

მერე უინგამ სულ ერთიანად გაყი-ნა სანამუღლი და სანამუფე რქა. მე-ვენახეები საგონებელში ჩავარდნენ, მაგრამ გამოსავალი მონახეს. ვაზი შტამში გადჭრეს, სათუთად მოუ-არეს, იმავე წელს ამოიღო ჩანსალი უსლოტები. ევენახე ორ წელიწადში გაჩახლდა და მეტენები უფად დაი-ხისა.

წელს კაბეთს ოთხი თვის მანძილ-ზე ნამი აჩ ჩამოვარდნოდა. უწყო-ბით მიწა დასკდა. ვაზის ფოთლომა სხმია იწყო, მარცვლამა — კენობა. შოქმანა საგანგებო დღეობარყო. შრომებელი კაცის უღონო სევდამ და-ნიადგურა.

იმ დღებში საქართველოს კომპარ-ტის ცენტრალური კომიტეტის მო-წოდებით ადამიანები იმედის მდი-ნარებებად დაიძინენ მოწყურებული მიწისკენ, საქართველოს შრომელ-თა ეროსულოვებები გვაჯავა დამარ-ცხებულ იქნა. მაცოცხლებელი წელითი სახვე ათობით ცისტერნა სოფელ შრომის სადგურზე ჩამოვდა. პარ-ტის შრომელებობით ადგილობრივი-ბული ადამიანები დიდდამე შრო-მობდნენ, ცისტერნიბიდან წუალი სიცხისაგან გაოანდულ, მოწყურებულ ვაზებზე მიუშვეს. არც ეს იქმარეს, სასწრაფოდ შეიძინეს წყალსატუმე-

ბი და აღწინიდან წუალი აღმა წაი-ყანეს, მოწყურეს ევენახეები — გაღარა მოსავალი!

მიხელო მარჩილაშვილი საქვენიოდ განთქმული პარტიზენაა. შრომამ, მი-წასთან დაუბადავმა ქიდალმა მოუ-პოვა მას სახელი და დღებია. შრო-მის შედეგმა მან სახაპო იქონია: მი-წა შეიღებო ჩანსული არიან ქვეყნის სასიყუთო შრომამ. ნაწელი იბილი-ის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის კათედრის ასისტენტი, კეთ-ვანი — ამავე უნივერსიტეტის ფი-ზიკური ქიმიის კათედრის ასპირანტი, ხოლო სიონის ამავე კათედრის ლა-ბორანტი. მეფელმა მარჩამას სანი-თეულო წელითა განაწლებას ერთწელ-ცნესაუბრება და ათსობით აღზრდი-ლის საყუარულითაა ფრტუმესხ-მელი.

თავდადებულმა შრომამ ბევრი მე-გობარის შესძინა მიხედვლ. პრესის სა-შუალებით მისი მეგობრის ამავე მომ-მე მოღვაწეობის რესპუბლიკის დე-პუტატის ჩაინიხის სოფელ კოშტისას კოლფურერობა „ფრუტულითა დონ-ბასის“ სახელმწიფოებშია მეგრე-ლურმა მათათ ცურვანმა რომ შეი-ტნო, მაგრამ სოციალისტური შექა-რებაში ჩაბმა გადაწყვიტა. მათი შე-ჭიბრება ურთიერთობაშიდ მჭირე, მე-გობრიული დამბარება ახლა გამარ-ჩვების მოსახლებულ. მას მეგობ-რული მიმოწერა აქვს ურთიანდ, კრა-სნოლოგიად, ავტობიოგრაფიად, სომეხ დღეებზედა.

მიხელომა შრომით მრავალი ქილო დამსახურა — ოქტომბრის რევო-ლუციისა და შრომის წითელი დრო-ვისის ორდენებით, ბევრი მედალი. იე რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის დამსახურებული მოუჯავა.

მიხელოს, როგორც ზურგანის შრომელთა დებუტატების ჩაიონენი საბჭოს დებუტატის წინაშე. ახლი დღეი საბიბიოთა გადაშლილი, რასაც იგი ახვე წარმატებით არი-მებს თავს და დროკლად აქმყოფი-ლებს ამომრჩეველთა ყველა საქმე-ნი მოითონანს — იგი ხალხის ნამდვილი რჩეულია.

კომუნისტური შრომის ბრიადავის წინაშე ახალი მიწენება გადაშლილი. გააღდა ღამეობა ახალი, მეთათ ზუთწილდის პირველი წლის უზვი მოსავლისათვის. მევენახეებმა ამ საქ-მეშიც ხომ პირველი სიტყვა უნდა ითქვან იხინი კლავ ზვრებში არიან, შუაქეთ სასუქი, ვაზს ფოთნიან და უზარავენ ძირებს, ჩათა მცენარე-ბტნი უზვად დაიგროვოს ფსებებში. შეიღობი ნაწარმი და ნასათუბები ვაზი გაზაფხულზე კლავ უზვად და-იხუნძლება მეტენებით.

ახალ ზუთწილდში 160 ცენტნერამ-დე აიგევაწონ ფოთნის საშუალო წა-შეტატრო მოსავალი, — აი, რა მიზ-ნი აქეთ ვაზის კახელ კომაგებს.

დავით ბიწაძე
თბილისი ბრძანების ფოტო

...ქურ კიდევ მოწვევების წლებში გაიტავა ქიმიურმა ცდებმა... კრინონა სასალო-ნი ქიმიის ურის შესანიშნავი პედაგოგი, ამჟამად სოციალისტური შრომის გმირი ნიკო ჯავახიძე ხელმძღვანელობდა. ვაჭარული საკუთარი „ლაბორატორია“ ქიმიურად აღ-იხვედ ურირ ბინაში ვერტენოდელ შევლის სპექტრის (აღბლი, მან პირველმა ამო-იწინ ურის ვაეიმედილი მონაყალი მეცნიერი კვანთაქმეტი სტრიქონი) რქი სპექტრის-ობა „ლაბორატორიაში“, ასაკ-ახალი ცდებს სტრუქტურულად ერთობლივად შედგენა-ბი-ბლებში, მეუქვე გადარსა დამრძებებს. თამაში უარ უფადა ცდებში. ფიზიკა რქი „შეიპარება“ და რიკა მან დავარია ვაეწინა კლანდოლომ ქიმიურად აღიხვედ ურის-ტერატივების გარეშე ფინს ვერ გაეკლავდა. მ. ვიოლდის „უმაღლესი მათემატიკის მო-ველ კურსს“ ჩავედა, მაგალითი არ დავუტოვებია ამოცხებულნი.

მამინ დღეი მიწემა-შოქმამ იგი კრიტიკული მასის, ჯავახირი რეკვირების თუ კრიტიკული ენერჯის თათხებ. კბულის „ბრიადა“ კლასიფიკური ფორმის ვაეიმედილი. საშუალო სკოლა ოქროს მედილი დათავირა. სწორედ იმ ხანად (1948 წ.) ენი-ვერსიტეტში ფიზიკალურის ფაკულტეტი — დეურეფიკა — დეურეფიკა გაიხსნა. ამ ფაკულტეტზე რომ მიხვედრილიყავი, ოქროს მედალი ამ ვმაროდა: მაგრამ იგი ერთ-ობით ძნელი გამოცდების ჩაბარება „გათვლებული“ მათემატიკისა და ფიზიკის. შტაე-სი რამ იმისმედილი უნივერსიტეტის ცხოვრებში არავის ახსობს. ვამრძობს იბარებ-დნენ გამომრძელი მეცნიერები — ი. აკვია, დ. კვტეშელავა, ი. ჭიჭიყავა, ლ. გელო-ვი, ა. კოსტასლოსი, მ. შირინაშვილი, ნ. პოლიცკეტე-ვილოძე, ჯ. ხუციშვილი.

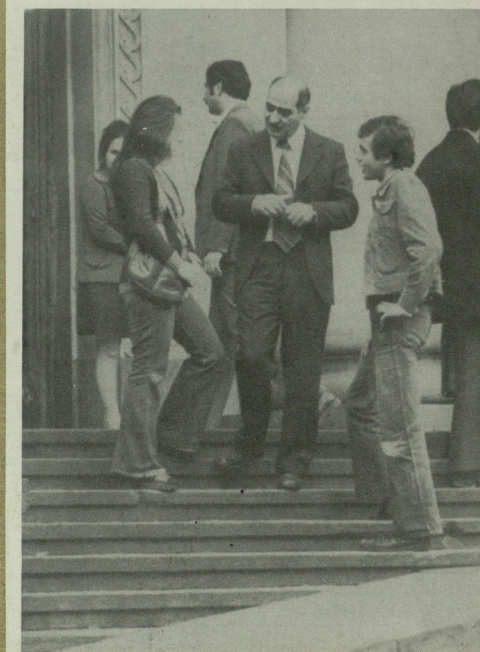
მაგრამ კონკრეტული ძიარე იგი: ნ. ამაღლობა, ი. ვარსკლავი, ჯ. გლოძი, ა. თაყაიშვილი, თ. ოთხელიანი, თ. კობალევიანი, ა. პატარია, რ. სულგეთის, ი. ხა-ნაძე, ჯ. ქაშიარია, ა. ცურევაძე — ყველა იხინი ახლა ჩინებული სპეციალისტ-თეორე-ტიკოსები და ექსპერიმენტატორები არიან.

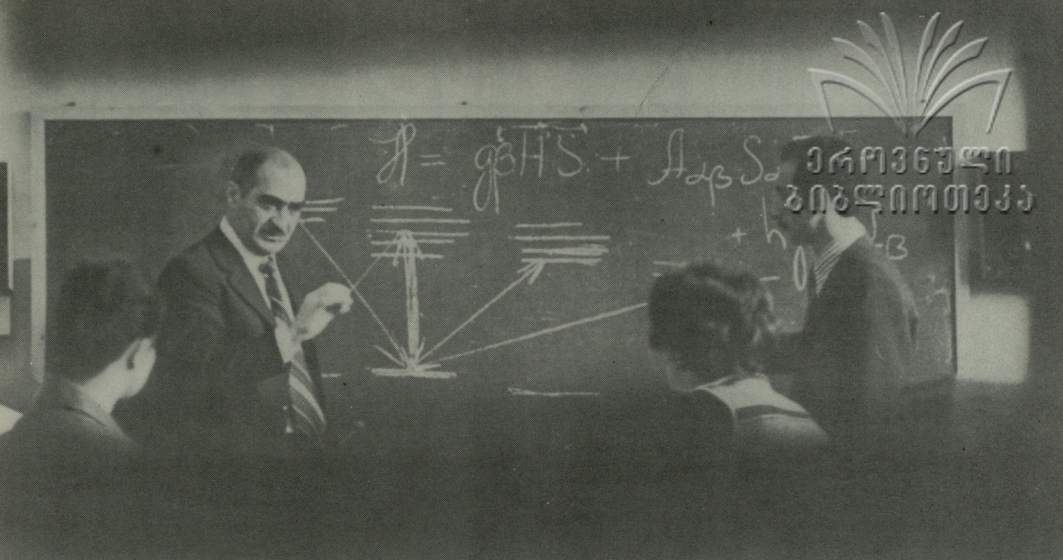
ბევრი რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის შემადგენლობაშია ა. თაყაიშვილის და თ. სანაძის არჩევა ამ „ახალი ტალღის“ მნიშვნელოვანი მეცნიერული დამსახურების აღიარება.

...ქურ კიდევ სამამული ომი მიგვიბარება, საბჭოთა ფიზიკისმა ქ. ზავოიციემ ელექ-ტრონიკ პარამაგნეტიზმი რუზინთან აღმოიჩინა (გრჩე), რიიაც ფიზიკის ახალი ვარი — მაგნიტური სპექტროსკოპია გახსნა; მალე გარკ ნოთიერებათა მექანიკის თეორი-ით მიღარი მეოდად იქცა.

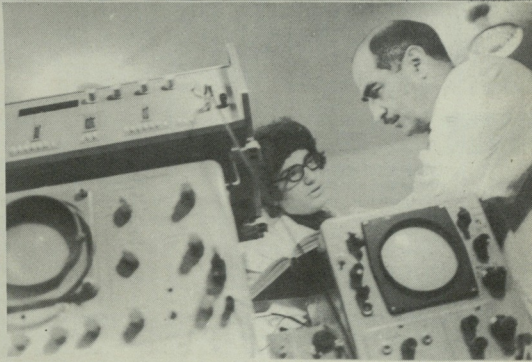
... 1971 წელს ეგრის მამბიზავარმა, ლინინური პრემიის ლურჯებმა აკადემიკოსმა ქ. ზავოიციემ თინქის სანაძის სადღესტორო დესტრუქციის ოპირიონების მაღალი მუცა-სება მისეა ექსპერიმენტის ძიებებს ეგრის დარწინ.

მანდალ კოეფიციენტი დიდი და ზოგლი გვა ვანლო: მან ასპირანტობის ერთი წელი საბჭოთა თეორიის მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიკის ინსტიტუტში ნოზილის პრემიის ლურჯების, აკადემიკოს ა. პრობროვის ლაბორატორიაში გატარა; მისი მეც-ნიერელებური ათივისა ვგრის ექსპერიმენტული მეოდაცა; დივიცა საანთიდატო დიფ-ერენციალთა (ერთ-ერთი პირველი ექსპერიმენტული სავანდელტო დისტრეგრაფა მენმა ენი-ვერსიტეტში); ლაბორატორიაში „შეიკეტა“ და მთლიანად საყვარელ საქმიანობაში —

სუფთა ხალხით

ქსპერიმენტებში ჩაეწი; დაბოლოს, მივიდა მის მეცნიერულ ცხოვრებაში იტნებ ყველაზე მნიშვნელოვან მივლენამდე — დისერტული გაჯერების აღმოჩენამდე. ამ აღმოჩენის „მარლი“ ისაა, რომ დროის ერთობ მცირე მომავალში — ერთი მესამედის წამის რიგისა — ძვირფასი ინფორმაცია შეიძლება მივიღოთ პირდაპირად ურთიერთქმედების თაობაზე აქ ეტნებ დიდდეს ღამის ქუჩა-ქუჩის დროს გადღვების გახსენება, რაცა ჩვენს თვალწინ ამდენი რამ გადაიმლება ხოლმე; ოღონდ მცისივრად.

ბუნებრივად დაისვა ასალ მოვლენის თეორიული დასაბუთების პრინციპული ამოცანა ცნობილ ფიზიკის-თეორეტიკოსს, საქართველოში მატნეტურტრუნანსული მიმართულების გამკვლავს გ. ხუციშვილსა და თ. სანაძეს რიი წლის შეუფთარი შრომა დასტორდათ, რომ დისერტული გაჯერების მოვლენა ათმწურავად ახსნილიყო. და თუკი დისერტული გაჯერების აღმოჩენამ თ. სანაძესა და გ. ხუციშვილს პირველი ხარისხის საუნევირსიტეტო პრემია მოაბიჯებინა (1968 წ.), თ. სანაძისა და გ. ხუციშვილის ერთობლივი ნაშრომი უკვე პ. მელქიშვილის საუნევირსიტეტო პრემიით აღინიშნა (1970 წ.).

მთლოდ ყუველივე ამის შუდვე წარადგინა თ. სანაძემ თავისი სადოქტორო დისერტაცია ჩვენს უნივერსიტეტში, ეს იყო პირველი ფიზიკურ-ქსპერიმენტული სადოქტორო ნაშრომი.

სხდომის თავმჯდომარე, ქართული ფიზიკური სკოლის ერთ-ერთმა შექმნელმა ვასან მამასახლიძემ საწვენიერ საბჭოს დამსწრეთი მიულოცა ეს ბრწყინვალე დაცევა. თ. სანაძე თბილისის უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანი, ამასთანავე იგი წაყოფიერ მეცნიერულ-ორგანიზაციულ და პედაგოგიურ მუშაობასაც ეწევა. თ. სანაძე ხელმძღვანელობს რადიოფიზიკის ჰაიდრის, მატნეტური ტრუნანის ლაბორატორიასა და დაბალ ტემპერატურათა ლაბორატორიის მატნეტური ტრუნანის ჯგუფს.

- თენგიზ სანაძე ესუბარება სტუდენტებს.
- ლექციაზე.
- ლაბორატორიაში.

სარგო ელზინაზ8301ს ფოტო

„თავისი“ ძირითადი მიმართულების — მატნეტური ტრუნანის გარდა ოპტიკურ-ეკანტურ გუნტარტობის იკვლევს (საშუალოები აქ ეს-ესაა ფართოდ იზღვება). იცდაათზე მეტი მისი მეცნიერული ნაშრომი დაბეჭდილია ბევრ სამაშელო თუ სახლგარეარეულ ჟურნალში.

ერთხელ საუბარში თ. სანაძის ერთ-ერთმა თანამშრომელმა ღვკა, რომ „შეფი“ ყოველთვის სუფთა ხელებით მუშაობს (ქსპერიმენტატორია „პროფესიული“ გამოქმნა), რომ ფანტეკურად უყვარს თავისი საქმე.

დისერტული გაჯერების მოვლენა, რომელმაც „მატნეტური ტრუნანის ფიზიკაში ასალ მიმართულება შექმნა“ (ვიმწუხეთი აჯადმციის ი. ვეკუას), ქუმპარტად ქულბდიანი გაბოლვა. იგი ბევრ ლაბორატორიაში დადასტურეს. ყველანს აღიარეს.

ამის თაობაზე ბუნჯერ გამართულა სუა-ბაასი მოსკოვსა თუ ყასანიში, ნოუ-იორკსა თუ გრენობლში. ჩვენი ქვეყნის გარდა, ამ მოვლენის შესახებ იყინა ყველაზე „ფიზიკურ“ ქვეყნებში — ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ინგლისში, ბელგიამი. დისერტული გაჯერების შემოქმედი თ. სანაძე ოთხი უკანასკნელი განთხუული საერთაშორისო მპერ-კორტრესის უკუალო მინაწილდა.

თ. სანაძის მიერ აღმოჩენილმა მოვლენამ უკვე მისცა სტიმული მრავალი დისციპლინის ქსპერიმენტულ თუ თეორიულ გამოცვლვებს. ეჭვი არ არის, რომ მის შემდგომაც ფართოდ გამოიყენებენ.

თაბაგ ახანოიძე

კახეთი VI

1763-1794
გიორგი VI

ლაბალების 300 წელი

საქართველოს ისტორიაში, ქართულ კულტურის განვითარების საქმეში ვახტანგ VI განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს.

მრავალმხრივმა საქმიანობამ გამოიჩინა სახელწოდებით მოღვაწის, მეცნიერისა და პოეტის საყოველთაო სახელი მოუტანა მას.

თითხმბეჭდი წლის ვახტანგე უკვე აქტიურად ჩაება პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ოცდარვა წლისა სახელმწიფოს მართვის შეუდგა.

ვახტანგს დრამა ჰქონდა გააზრებული და საფუძვლადანდ შემუშავებული დიდი პროგრამა, რომელიც გონივრულად ემსახურებოდა ფეოდალური საქართველოს წინსვლას. ვახტანგმა ვაშლა ბრძოლა ფეოდალური სეპარატისმის წინააღმდეგ და მისწავლ დასასა ცენტრალური ხელისუფლების გაძლიერება.

ფეოდალური საქართველოს სოციალური და ეკონომიური მდგომარეობის მოწესრიგებისათვის დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ვახტანგის მიერ შედგენილ სამართლის კრებულს, აგრეთვე ქართულ ადმინისტრაციულ-სამეურნეო წესდების „დახატურებას“.

ვახტანგის თაოსნობით და აქტიური მონაწილეობით კულტურის დარგში უდიდესი საქმიანობა გაიშალა. პირველი რიგში აღსანიშნავია 1709 წელს თბილისში პირველი ქართული სტამბის დაარსება. სხვას თვის რომ დავაგებოთ, მხოლოდ ეს უშუალოდ საქმარისი იყო იშხანის, რომ ვახტანგს ქართული კულტურის დიდი მოღვაწის საუცნო სახელი დაემკვიდრებინა. ამ სტამბაში 1712 წ. პირველად განსორციელდა შოთა რუსთაველის უკუკავი პოემის „ვეფხისტყაოსნის“ მეცნიერულ-კრიტიკული გამოცემა. რედამცია და კომენტარები თვის ვახტანგს ეკუთვნოდა; ამდენად ვახტანგი პირველი მეცნიერ-კრიტიკულიცაა ითვლება.

ვახტანგის სახელთან არის აგრეთვე დაკავშირებული საქართველოს ისტორიის შექმნა-გამკვირვების საქმის აღორძინება. მისი თაოსნობით „სწავლულ კაცთა“ კომისიის მიერ ბერე ეგნატაშვილის

ხელმძღვანელობით შეკრებილი და დადგენილი იქნა „ქართლის ცხოვრების“ წყაროები და დაწერა საქართველოს ისტორია XIV საუკუნის დამდეგადან XVIII საუკუნემდე.

საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს ვახტანგის მიერ გაწეული გრანდიოზული მთარგმნელობითი მუშაობა. ვახტანგი იყო მომხრე ცოცხალი, სახლური ენისა მწერლობაში. ბოლო მეცნიერების პოსულარი წავისი მზინით მან თარგმნა მთელი რიგი ნაშრომები. მისა „რათა საქართველოში ისწავლონ და წადიერ იყვნენ ფილოსოფოსება და ინებონ და შესასრულონ ქართულსა ენითა ფილოსოფოსობა“.

პროზითა და ლექსით ვახტანგმა თარგმნა სპარსული ადმრადელობითი ხასიათის ნაშრომი „ამირ-ნასარიანი“; მასვე ეკუთვნის ქართული თარგმანი მხოლოდში გაგრცლებული ლიტერატურული ძეგლისა „ქილია და დამანა“, რომლის სამშობლო ინდოეთია. აგრეთვე დიდაქტიურ-მორალური ხასიათის ნაწარმოებისა „სახარებე მალაღობელე“, სპარსული ენიდან ვახტანგმა თარგმნა XV ს. ცნობილი მეცნიერის ულუღბების აბტარინიშილი ტაბულბის (კატალოგი „ზეიბი“ — „გარსკვალავი-მომრცხველობისა“, აგრეთვე აბტარინიშილი-კოსმოგრაფიული თხზულებანი „აიათი, რომელ არს ქმნულების ცოდნის წყენი“. ცნობილია კალენდარული ხასიათის მისი ორიგინალური შრომების — „ხელთა“ და „კვირლოხისა“.

ვახტანგმა აგრეთვე შეადგინა „წენი ზეობის შეზავებისა და ქმისის ქმნისა“, იგი ამუშავებდა ოპტიკის ზოგიერთ წესსაც, რომელიც დღესაც მცხეთარულ ღირებულებას წარმოადგენს. ვახტანგის კალამს ეკუთვნის ანაბრთი ხანტერე-ნი ლირიკული ნაწარმოები.

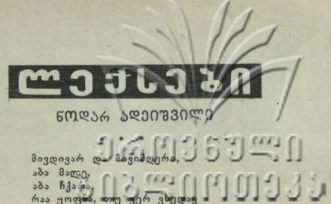
მაღალი ჰუმანური იდეები — კაცობიყვარებისა და სამშობლოსადმი უსაზღვრო სიყვარულის ქაღალცა შეადგენენ ვახტანგის პოეტიკის მთავარ მოტივს.

სახელმწიფო მშენებლობის და გრძელვადი კულტურის განვითარების საქმეში ვახტანგის უშუალო

პრაკტიკული მონაწილეობისა და დიდი ორგანიზატორული მუშაობის შედეგად საქართველოს მნიშვნელოვანი მიღწევები მოიპოვა. ქართლის სამეფო ეკონომიურად და პოლიტიკურად საგრძობლოდ დაწინაურდა, ბოლო ქართულმა კულტურამ თავისი განვითარების ახალ საფეხურს მიაღწია. ეროვნული კულტურის განვითარების საქმეში ცხოვრებული მნიშვნელოვანი ნაბიჯი წინააღმდეგ ვახტანგისა და მისი ხელმძღვანელობით მომუშავე ქართველ მოღვაწეთა ძლიერი დახის (სულხან-საბა ორბელიანი, ვახუშტი ბაგრატიონი, დავით გურამიშვილი, მამუკა ხარაიშვილი და სხვ.) დიდი, ისტორიული მნიშვნელობის გამოარჩევა იყო.

ბუნებრივია, რომ ვახტანგმა, როგორც გამოჩენილმა სახელმწიფო მოღვაწემ, საქართველოს წინაშე მდგარი ძირითადი ისტორიული ამოცანის გააქვეყნებაც დაასრულა. ეს იყო უცხო დამპყრობთა ბატონობისა და საქართველოს ეკონომიკური და პოლიტიკური დასუსტების აღწერა და თურქი ახმომლტარების დღლის დავიდან მოცილება და სამშობლოსთვის შემდგომ პროგრესული განვითარების სრული უზრუნველყოფა. ამ უდიდესი ამოცანის მისაწარმად ვახტანგმა უკუვიდებო იღონა.

1708 წელს ირანის მტრებთან ბრძოლაში დაიღუპა გიორგი XI. ქართლის მეფედ შაჰმა ვახტანგის ძმა ქაიხოსრო ამოცანისა. ვახტანგი კვლავ საქართველოს მეფისნაცვალად (ჩანიშნულ) რჩებოდა. 1711 წ. ქაიხოსროც ბრძოლის ველზე დაეცა და ქართლის სამეფო ტახტზე დასამტკიცებლად ვახტანგი ირანს გაიწვიო. 1712 წ. იგი ისპაჰანს ჩაიყვანა, ამქრავ ვახტანგმა სცადა ესარგებლა ამ ვარდემობით, რომ აქმუშავებდა ადგილობრივ წინააღმდეგ მუშაობის შაჰმა ვახტანგისთან დახატრებულეთა იყო ქართველი ჩარის მხარდამტრები. ამ სიტუაციაში ვახტანგმა დაასრულა ბოლო მოიღო XVII ს. უსაფრთხოდ დიდებულა პირობისათვის — ქართლის მეფის მიერ მამამლიანობის მიღების აუცილებლობისათვის. მაგარი შაჰის კარზე დიდ წინააღმდეგობას წააწუდა. 1714 წ. ვახტანგის

ტანე ქირმანში ვაგჟანეს, სადაც იგი იმყოფებოდა როგორც ტყვე, ხოლო ქართლის მეფედ მიხროს — გამამაღიანეული იესე დანიშნა.

მეფედავად ტყვეობისა, ვახტანგ მედიერს კავშირში იყო ქართლის პროვინციულ პოლიტიკურ დასაწყობებთან. ისინი პირველ რიგში ვახტანგის გათავისუფლებას და ქართლში მის დაბრუნებას ცდილობდნენ. ამ მიზნის მიხედვით ეცნობიდან დახმარების მიღებაც სცადეს, პირადად და არაშინი განცემბო დიპლომატიური მიზითი სულხან-საბა ორბელიანი ვაგჟანეს, მაგრამ უშედეგოდ. 1716 წ. იმედგარეუბელი სულხან-საბა სამშობლოში დაბრუნდა. გამოსავალი არ ჩანდა და ვახტანგი იძულებული შეიქნა, რომ ფორმალურად ისლამის მიღებაზე დათანხმებულიყო. შამაქე არ დაჰყავს და იგი ქართლის მეფედ დაამტკიცა, რასაც მან მოჰყვა ვახტანგისათვის სასაღაროს წოდების მიწიებება და ირანის ქარბის სარდალ დანიშვნა. 1719 წლამდე ვახტანგი ირანში გაჩერდეს. ქართლის სამეფოს კი მისი შვილი ზაქარი განაგებდა.

ირანში ყოფნის დროს ვახტანგ VI საბოლოოდ დარწმუნდა სეფიანთა სახელმწიფოს ძლიერების დაცემოლა. ამასთანვე მან გაითვალისწინა ამიერკავკასიაში რუსეთის სახელმწიფოს ინიტრესებს საფუძველზე პეტერ პარკელის აქტიური მოქმედება და შექმნილ მაგომარება შეფასა როგორც ხელაყრელი პირბა საქართველოს გასააივისუფლებლად.

ვახტანგ შესანიშნავად ესმოდა, რომ შექმნილ კონკრეტულ-ისტორიულ პირობებში მხოლოდ საკუთარი ძღუბით, ძლიერი მოკავშირის გაჩენა საქართველო თავის ძირითად ამოცანას ვერ მიაღწევდა. ამიტომ ვახტანგ VI შეტყვევდა აირობა რუსეთის ორიენტაცია; რუსეთთან პოლიტიკური და კულტურული დაახლოება ვახტანგის არსებითი პოლიტიკური პროგნოზა იყო. მას საფუძველად ედო საქართველოს, ქართული ერის გადარჩენა-გაურთავნაზე ფიქრი და ზრუნვა. XVIII ს. 20-ანი წლებში კასპისპირეთში პეტერ პარკელის დამსარობის დროს რუსეთ-საქართველოს სამხედრო-პოლიტიკური კავშირი დაიწყო.

ვახტანგმა თავის ძირითად მიზანს — ქვეყნის განთავისუფლებას უცხო დამპყრობთაგან ვერ მიაღწია. ურცხვ გარემო და შინაურ მტერთან უთანასწორო ბრძოლაში ქართლის მეფე დაპყრულა და იძულებული შეიქნა სამშობლის გასკლდოდა. 1724 წლის ივლისში ვახტანგ VI მთელი ოქაბით დაღიძი ამალთა (1200 კაცი) რუსეთში გადასახლდა.

ვახტანგი იმედოვნებდა, რომ პეტერ პარკელი მხარდაჭერითა და რუსეთის გარის დახმარებით მალე საქართველოში დაბრუნდებოდა, ისმლოდნენ პერბობებს გაუმკლავდებოდა და ქართლის ტახტს დაიბრუნებდა, მაგრამ ყოველივე ამამ აღმორჩნდა.

1725 წლის იანვარში პეტერ I ვადაცვალა. მისი შემეყიდრების — ეკატერინე I (1725-1727) და პეტერ II (1727-1730) დროს რუსეთის სახელმწიფო პოლიტიკა მკვეთრად შეიცვალა. ქვეყნის ფეკტობური გამგებლები — უზუნესხი საიდუმლო საბჭოს წევრები, მთლიანად დაავიწყებული იყვნენ თავიანთი „მიზანინი საქმეებითი“ — ხელახლუფლებასათვის ბრძოლითი, ამიერკავკასიისა და საქართველოს საქმეებისათვის არავის ცვალო, მით უმეტეს. თურქეთთან შეზარბოებისათვის.

ვახტანგი ზეარის დილობდა, რომ საქართველო

და საერთოდ კავკასიის საკითხით დეინტერესებინა რუსეთის მოავრობა. იგი ამტკიცებდა, რომ ამ მხარეში რუსეთს ქართველების, სომხების და სხვა კავკასიელი ხალხების მხარდაჭერის იმედო უნდა ჰქონიდა.

ერთხანს ბედმა თითქოს კიდევაც გაუღებია. რუსეთის მოავრობის დადასტოვბი 1726-1727 წლებში საცანგებო მიზითი გილანს ჩასულმა ვახტანგ VI ირანის მხათან — შამაზთან მოლაპარაკება წარბიტებით დასრულა, თუმცა ეს საქმეც უშედეგო აღმონდა, ავღანთა შემოსევების გამო ირანის სახელმწიფოს საქმეებში კვლავ აირობა... რუსეთის მოავრობამ შამაზთანს ნაცულად 1729 წელს ავღანთა ბელადთან — ამრაფთან ამგობის ხელშეკრულების დადებია.

ვახტანგ VI ახად დროს გარკვეულ როლს ასრულებდა როგორც ამიერკავკასიის ხალხთა განსათავისუფლებელი ბრძოლის ორგანიზატორი. მას მუადრო კავშირი ჰქონდა სომხეთის პოლიტიკურ მოედებებთან და უახარბლოდ მოავრებებთან. მთა არავითხედ მოშარბათეც ვახტანგისათვის თხოვნიო, რომ ქართლის მეფეს რუსეთის მოავრობასთან იმუედოვებოდა ამა თუ იმ საკითხზე. ვახტანგ VI აქტიურად მოვადუნებოდა იმ მიმართულებითაც, რომ რუსეთის მოავრობის საშუალებითი უგოქმედება მოხდინა იმ დაღესტნულ ფეოდალებზე, რომელნიც რუსეთის მფარველობის ქვეშ ითვლებოდნენ, მაგრამ მინდს განაგრძობდნენ საქართველოში თავებს.

ვახტანგ VI წინადადებებსა და კონკრეტულ გეგმებში (რომელთაც იგი რუსეთის მოავრობის სათავაზობდა) დაურჩებელი და არარბადებოდა არაფერი იყო. დროთა ვითარბუნში ირანში, თურქეთისა და ამიერკავკასიაში შექმნილი ვითარბუნ უდავლდქნადა ხელსაყრელ საფუძველს იმისათვის, რომ რუსეთის უფრო გაღამრბულად ემოქმედა, როგორც საკუთარი პოზიციების განსამტკიცებლად, ისე ამიერკავკასიის ხალხების დახმარებლად. მაგრამ რუსეთის სახელმწიფოს იმდროინდელი მსკვერნოვითეს არიდდნენ რისიკს ვაგენეს და პასუხი პოლიტიკის გეატარებოთი კმაყოფილებოდნენ. ასე იყო რუსეთში უზუნესხი საიდუმლო საბჭოს მოვადუნობის პერიოდში და მით უმეტეს ანა ივანეს ასულის მეფობის დროს (1730-1740), როდესაც „ბრინოვნიანს“ რეგიმი სუუედა და მოავრობის არსებითად ანტიროგვნულ პოლიტიკას ახორცილებდა.

1745 წელს ვახტანგი იძულებული შეიქნა ასტახანს დასახლებულიყო, სადაც 1747 წლის 26 მარტს გარდაიცვალა.

ქართლის მეფე აბტარხანის მიძინების ტაძარში დასაფლავდეს.

ვახტანგის მთელმა ისტორიამ კიდევ ერთხელ ცხადყო საქართველოს ტრაგიკული მდგომარობის სისუსტე ქვეყნის შიგინი წარბოებული ძლიერი შინაფეოდალური ომებით იყო გაპარბობული. ხოლო რაც შეეხებოდა ვახტანგ მეექვსეს, როგორც ისტორიულ პიროვნებას, იგი ეკვლავნადა გამოჩნდებოდა მოვადუნედ, რომლის ცხოვრება სამშობლოს ეთილდეობისათვის ოავდელებული ბრძოლის მკაფიო მაგალთს წარმოადგენს.

გიორგი კაიხამაძე

მივდივარ და მივდივარ
აბა მადე,
აბა ჩქარა,
ჩაა ყოფნა, თუ უნა ვსილდე
წილი და ჩიბოთი სავსე კალის.
ჩაა ყოფნა, თუ შაისში
ჩააყოფნა რაგვის ქარბად,
ცაბა ვაგმირბოლის,
იგი ახმდე, ისე ჩაყოფ,
ასე შინანს სოფელი,
ასე ბრუნდეს ბედის ქარბა,
ფალოს გაეაძლებ,
კულს გაეაძლებ,
მერე
საფედე ვადაუარბალს.
ჩააყოფნა თუ შუნს მნახველს
კვლავ არ მინდა შენსკენ ჩაყოფ,
ჩაა ყოფნა, თუ შაისში
ჩააყოფნა რაგვის ქარბად,
მივდივარ და მივდივარ:
აბა მადე,
აბა ჩქარა.

გამოვეულ შარა
გრძელი და ძლიერი,
რამდინი მძილი,
რამდინე მძილი.
მზრანის ველი,
ფერი და მტვარი,
თვარი სიღუბი
დასო მთიანი ია-
ფისი უმეფენე,
დღეს გამოწერი,
ოკრებ
ხელს უყვი იქნება გვიან.

ჩემს მასწავლებელს
ლურბას ანათებს
მადლობის ნიშნად
ქველს მოგართავ
ჩემი ზეობისთვის,
თითქოს იმ მიწის
იღვარებს ელო...

წლების მუქ ფარდებს
გაფხვავს სხვი
და მხოვრებით
დატვირთულ სასწონის
დაფორნდება თვარი ჩიბებით.

ი, გივარდესო
მოუყავი შენი,
ი, გივარდესო
მოუყავი შენი.

მადლობის ნიშნად
მსურს მოავრობას
რტო ზეობისთვის.

გაბარა ნათიას

მისია,
ნათია
მზე —
სხვიების მოყოელი.
შეხე,
შეხე, ნათია,
როგორ ნათობს ყოველი ცაბ
სხვა კარი ღიბეა,
ცხრაქარ
ცხრა
— ჩემს სალოცავს,
საით მავცრეცება
ია-ის ამოსვლა.
მისია,
ნათია
მზე —
სხვიების მოყოელი.
შეხე,
შეხე, ნათია,
როგორ ნათობს ყოველი.

ძველი აბაშის ძირფინისის სახელობის კომლექსის მშენებლობის ბაზაზე შეიქმნა და მშენებლობა ჩაატარეს მსხვილფეხა რკინი პირუტყვის ინტენსიური სუბეის სამურეზობათმორისო კომპლექსი. კომპლექსში ათის სულე პირუტყვი ჰეჯე, თითოეული სახლიდანისო წინააღი ვეგმორი 400 გრამის ნაცულად 750 გრამი აკარბებს.

კომპლექსში უველა შრომატევიად პროცესი: საცევის შემზადება, დარჩება, დარწმუნება შექმნიხეულა: პირუტყვი საცევი უხვად ექმურვერცულ ფარაობზე მოპეტევი სიმინელი. საცევი ძირუტყვი და ბალახი. შუადღურა კულტურები და ა. შ.

ახალ ხუთსულეში კომპლექსი უველურორად დასუტებს ექვსიათასსულ პირუტყვის და 1.500 ტონა ხორცს აწარმოებს.

კომპლექსურად ფართოდება ვეგეკორის რაიონის სკოლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. სოფლებში: ნავაზასა და ვაქცილში ერთდროულად დამთავრდა საშუალო სკოლის ტიპური შენობის მშენებლობა.

თითოეული სასკოლო შენობა გათვალისწინებულია 400 მოსწავლისათვის. აქვს ფართო და ნაილე საკლასო ოთახები, უველა საბირო კაბინები და ლაბორატორია; ეს სკოლებში კანონიერ წესდებამე ვაღვიდენე მოქალაქეთა ვაგარდებულება სპორტული დაბარბევი, სასკოლო სუბეტი: არის ცენტრალური გათობა.

სსრკ

საგარეო
და
საშინაო
აქტივობების
მინისტრო

კაგეპენ

საგარეო
და
საშინაო
აქტივობების
მინისტრო

ამ რამდენიმე წლის წინაი ქალაქ სამკრდილის მახლობლად გეოლოგიური საშუაოების შესრულების მიწის სიღრმეიდან ცხელი წყლის მადრეცანა ამოხეცა. სპეციალისტებმა დასკვნეს, რომ იგი წყალბუნების საკუთრული წყლების გრუსს მოუკლებულია.

საქართველო წყლის მზახვე შენობა მანდინოლოგიური კურორტა და მტრადია, რომელზეც წყლის მიიღო პირველი ავადმყოფები. ამ კოვლადღერაზე 250 ავადმყოფი იღებს წყლის ამბარებს.

კურორტმა მისეუ ხანში აქვეცნოდ გაითქვა სახელი, ამ საქართველოდ მოიადნა არა მარტო საქართველოს სხვადასხვა იულოდან არა, მელ ჩინეი ქვეყნის კოვლი მხრიდან.

ბეგია სიახლე წულეკიმის რაიონში: შენდება კულტურულ-საყოველთაო ცენტრები დაწინაშელების შემობი, ადმინისტრაციული ნაგებობანი.

ქალაქის ცენტრში ხარაობევი შენობისა კომორტის ახალ შენობას, რომელიც აღტურება თანავერკორ ტექნიკის მიხედვით. მავუ რბელთა დარბაზი 300 ადგილიანია.

შენდა ვარტევი წულეკიმის პროკტექნიკური სასწავლებლის სასწავლო კორპუსი 600 მოსწავლისათვის და სპეციალური კორპუსი 200 მოსწავლისათვის.

მუკრბში ჩადა მექანიკური სკოლის სახეობა, რომლის მშენებლობა დღე-ღამეში 12 ტონა გამომცხვი სურია. ახალი მაცივარი კი 30 ოთის ტევალიბანა.

ბიზნესი სსრკ-ში

საქართველოს მრავალრიცხოვან ტურისტულ ღირსშესანიშნაობებს კიდევ ერთი ტურისტული ობიექტი შეემატა — საქსპლორატევიად ვადაცე ბუნების ჭაროსნური ხელი შექმნილი „მინისქვეშა სასახლე“ — ახალი ათონის მღვიმე.

იგი 1961 წელს აღმოჩინა საქართველოს სსრ მეცნიერებთა აკადემიის ვახუშტის სახელობის გეოგრაფიის ინსტიტუტის სტელოლოგიურმა ექსპედიციამ. მღვიმის კეთილმოწყობის პროექტი „საქსპლორატევის“ სახელმწიფო საპროექტო ინსტიტუტში დაბეშვდა. საპროექტო მოცემულიონის განხორციელება ლენინის ორდენისა, „თბილვაგარშენის“ სამხაროველს დაედალა. კეთილმოწყობის სამუშაოებს ამავე სამხაროველს ჯე 12 სასმენებლო-სარემონტო-სამონტაჟო მატარებლის კომპლექტი აწარმოებდა.

მომდინარე წლის ივლისში დამთავრდა მღვიმის კეთილმოწყობის პირველი რიგის სამუშაოები. ფართოდ გაიღო მღვიმის კარები. მღვიმეში ცხრა დარბაზი: „ფეხსეოთი“, „ქართულ სტელოლოგია“, „თბიანის“, „ქინიონი“, „ტაბარი“, „სოხუში“, „ივერია“, „თბილისი“ და „ბეკეტეტიბის საღონი“.

მღვიმის წინა ნაწილი მოკლებულია ნაღვენობს. ამ ურთალებს იპრობს ქვერდად მორღვეული გრანდიოლოლი დოლანი, სმავაგრო, „ივერიაში“, „სოხუში“, განსაკურნებელი კი „თბილისს“ და „ბეკეტეტიბის საღონში“ უხვად ვგვებდა ითირი და ქარვისფერ სტაქტიბის „ბევი“, საროსნისა სტაქტიბები და სვეტიბი, ქვის „ევაილები“, გურბი, გრანდიოლოლი ფარღები და სპწანა, უნაწევი ბეკეტეტიბი.

შენიშნებლმა მღვიმეში დაეცა სავალი ბილიკევი, ხიდევი, დამონტატევი აერადი ილუმინაცია. აღსანიშნავია, რომ მთელი მინისქვეშა ელსურბის მუსიკალური ფონე მიმდინარეობს; დარბაზ „ფეხსეოთი“ ფერის გულსინამწველი ფეხსეური ხალხური სიმღერა, „ივერიაში“ — ხახის სარინანა წანწარმიბები, ბოლო „თბილისი“ — რევა ლაღიბის „სიმღერა თბილისზე“.

შოამის კოვლადღერადა ორიათასამდე ტურისტი ათავლიბრები.

მთაბეღლებთა რაგნში უვეე ვარდა პირველი ჩანაწერები.

ი, ზოგეირთი მათგანი:

„მთაბაბა ეველს, ვინც მოწანილიბანს დეღულობდა ბუნების მიერ შექმნილი უნიკალური მინისქვეშა სასახლის აღმოჩენასა და კეთილმოწყობას.“

იერი ვავარიის ოქაბი.

„კვავიანო უოწინისა რავალი არაჩვეულებრივად ლამაზი ადგილი მოციანსეული, მდგრადი, მრავალ ათონის მღვიმეში წნახუთ, კოვლდებს აღმუცენა. ამ ადგილას ბუნების საოცარი გულუხვობა გამოუჩენია. მგავხვი რამ ჩვენი კარგობი გვიხანავს.“

ელინა და ხულიო ტორაუ კახტალიო (კუბა).

„ქვიფასო მეგობრებო! ჩემსოვლავიკის პროფავაზირული დელეგაციის სახელით მადლობას მოგახდებთ, რომ საშუალება მოგვცა გვიხანავს ახალი ათონის მშენიერი მღვიმე, როდესაც სამშობლოში დავბრუნდებით, ჩვენებს მოვუბრობო შეხანიშვავი ქვეყნის — მეგობარი საბჭოთა კავშირის შესახებ.“

დასაკული ჩეხთის ოლიის დელეგაცია.

მღვიმეში იყენენ სტუმრები ამერიკის შეერთებულ შტატებიდან, აუოს-ლაღვიდან, ვიტანშიდან, უნგრეთიდან, იაპონიიდან და მრავალი სხვა ქვეყნიდან. ისინი მადლობას უძენიან ეველს — მღვიმის აღმოჩენის, შენელებს, მომსახურე პერსონალს ამ ჭაროსნური საყვარლის ნახეთი მიმეკებულ საოვუნებისათვის.

ჯ. ჯიშარიანი

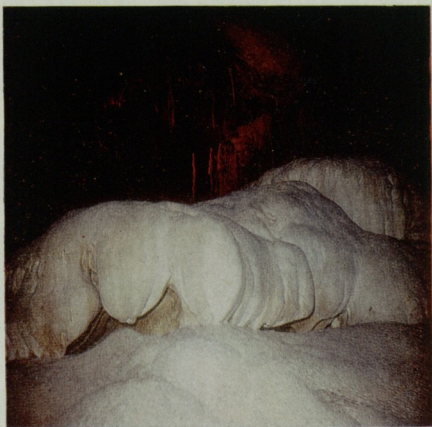
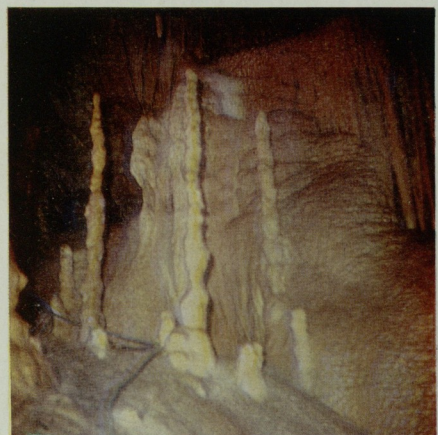

ახალი ათონი.

ეროვნული
გეოლოგიური
მემორიალი

ქუთაისის ქობულაძის

ახალი ათონი. ვინისაძვეს სსსსლის დარბაზები

მედიცინური
გაზაფხულისათვის

ვეჯინელი ახალგაზრდები რთველში.

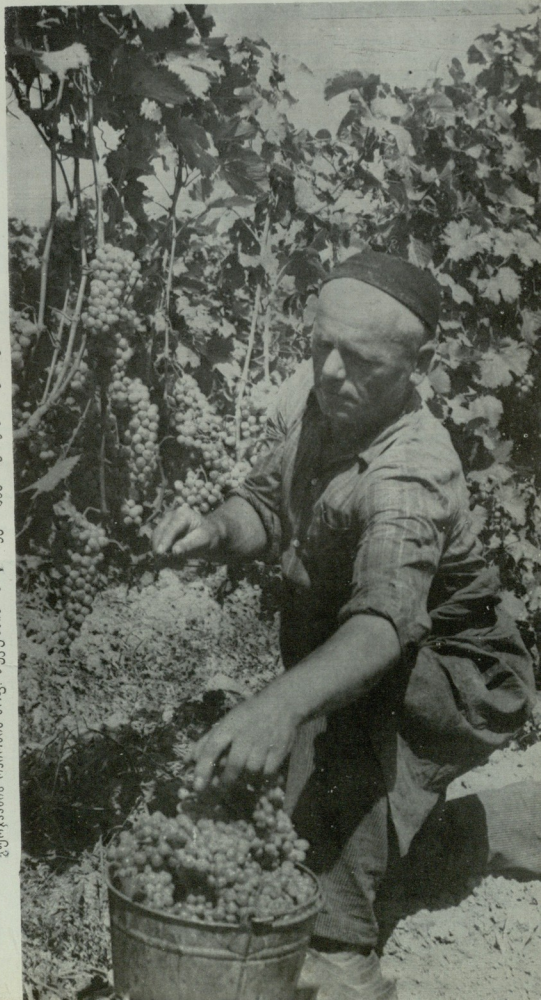
ჩთველია, ჩთველი

სიმონ კილაძისა და ანზორ გოგოლაძის
ფოტო.

მუკუზნის საბჭოთა მეურნეობაში.

ვეჯინის სახელმწიფო საწარმე მეურნეობაში.

გურჯაანის რაიონის სოფ. მუკუზნის მოწინავე მევენახე კაკო ბერიძე.

გიორგი გორღელაძე

ილუსტრაცია ქართული
ზღაპრებისათვის
მოლა ნასრედინი
ოხუნჯოხს.
ილუსტრაცია მოთხრობებისათვის
„მართალი აბდულაჰ“.
მეფე არჩილი.
მეფე თეიმურაზ I.

„მე არაფერი მე ვარ“

ზაფხულის შუადღის თავის სიტყვით აღმოსავლეთის ერთი ქალაქის ქურთაში, კვლავს ჩრდილოში, მოხუცი დერვიზი იწვ.

ბინძურში გახვეული დერვიზი ქურთს კუბებით მიუღ სიგანეზე გამოტრიალიყო და თავისი მიემა.

მადიდრულად მორთულ-მოკაშული ზვიადი და ქვე-მადალი ქალაქის თავი წელს მიდიოდა ქურთაში თავის აქალის თანხლებით.

ქურთაში ხალხი კვლავს გვერდს — გზას უთმობდა და თავყვანს სცემდა ქალაქის თავს ამაღის წინამძღოლმა კვერთხი შერბათა და დერვიზი დაუვიტარა:

— რას გამოსართულბარ შუა გზაზე? ვერა ხედავი მოდის? ავირევი, შე არამზადდე!

— მე მხოლოდ ჩემზე დიდის წინაშე წამოდებები ფეხზე, — წინააღ მიუვი დერვიზო.

ქალაქის თავმა ურეი მოკარა დერვიზის მახუტს, ცნობისმოყვარეობამ სძლია, მიუახლოვდა და კითხა:

— განა მე ჩემზე დიდი არა ვარ?

— რა თქმა უნდა, არა, შუაზე დიდნი ბერენი არიან ასეა თუ არა?

— დიახ!

— შე ვიცი, რომ შენ იმხანი ხარ — ქალაქის თავი. თუკია, აღწევდი, რა იქნებოდა? — შეუვიტოხ დერვიზი.

— გუბერნატორი! — მიუვი ქალაქის თავმა.

— მერე?

ურჩვეულებით მივიღებოდა, მტერს ხელში არ მიავლო. ჩემზე გულმინდობლი არსებდა! ურეის ურეი-დერვიზი მიტკება უფრო მძიმე დანაშაულა, ვიდრე სამინდლო ბორბატეულებმა — ბრახსმა განდმირვია!

— მსაჯული, ამკვერდა ყველა სულის რასობისათვის საზოგადო სწორება, უკანასკნელ ტყვესაც წაქეზებდა მისი ჯიჯივი. შენ რამბოტეუ-შეწოდ, მშლა შიმშილით მეც მივდევდი. ჩემი მრედილება ცნობისმოყვარეობისთვის — წინააღმდეგობა მოუძღვრებოდა!

— შენ მალან ბრძნულად მსჯელობ, მძლავს მძლე ფასეურობა, მაგრამ რამდენიც უნდა მოხიოვი, უწევი მტრედის სსავადგელო გაწირვა მანც არ შემიძლია შენ წინ ჩემი მართანს კარი ღიაა, იქ ზღობად არის ირმისა და გარეულად ხარის ხორცი. იმეტი, რაც შენს სულსა და გულს ესამოვნება!

— არა, მსაჯული, მე ჩვეული არა ვარ სხვა ხორცი ქურთას ბუნების დადგენილი მარადიული კანონით ფასეულები მტრედებს გამეწ მხოლოდ აღდბრულე ბუნების კანონი!

— ფასეურობა, — მუდარითი შესვლადაა უწინარა, — მითხვე რაც ვინდა, ყველაფერს აფსრულებ, ჩემს კალთას შეფარებულ ლტოლვილს იც ვერ გაწვირავ!

— მსაჯული, — მიუვი ფასეურობა, — რაკი ესოდენ გაეფასა ცე მტრედი, მამინ მავის წინა ხორცი შენა სხეულებან მომიბეჭვი!

— ახლა კი სამართლიანი და ტყეშიარტია შენი მოთხოვნა! — უბასუხა უწინარა, — მაგ პირობაზე თანახმა ვარ, — არა, მხოლოდ მტრედის სსავადგელო ჩემი ხორც!

საქართველო

— მერე ვეზირი!
 — მერე?
 — მერე ნაცვლი!
 — მერე?
 — ეს საზღვარია. თითოეული ჩვენგანზე მალა შაკი დგას. მის არის ყველაზე დიდი!
 — ვითვით, შაკივ გახდი, იმას იქით რა არის? — შეუვიტოხ დერვიზი.
 — იმას იქით — არაფერი! — მიუვი ქალაქის თავმა.
 — აი, კვ არაფერი მე ვარ. წაიღ, გაიარე ჩემს ფერხითი და შენს გზას ეწევი, — ისევ წინარდა მიუვი დერვიზმა და თავისი მიმანა.

შესრულდა 100 წელი დიდი სომეხი პოეტისა და საზოგადო მოღვაწის, ქართველი ხალხის უაღვირო მებრძობის ავტორი იხაკიანის დაბადებიდან. ამ დღის შესანიშნავ თარიღს სომეხ მემკვიდრეობას ერთად დიდი ზეიმით აღნიშნავს მთელი სახეობა ქვეყანა. ავტორი იხაკიანის გულმართული ხეცარული უფავრად საქართველო და არაერთი უწინარევე პოეტური და პაროლული ქმნილება მიუძღვნა ქართველ ხალხს. ვაჟკაცებმა 2. იხაკიანის ორ ნაწარმოებს, რომელიც ქართველად პირველად იბეჭდებოდა.

დარბაზის ჭერიდან უფრად სასწირო ჩამოვფეა. უწინარა ამ სასწიროს ერთ თფფზე მტრედი დავო, მეორეზე თავისი სხეულებან ჩამოჭრილი ხორცის ნაჭერი, მაგრამ მტრედი გადამტკბია. უწინარა კიდევ ერთი ნაჭერი დავუგამა — ბრახსმა ცალკე მძიმე იყო. უწინარა დაიწყო სხეულებან ხორცის ჩამოჭრა და სასწიროვად დატეხა, მაგრამ მტრედის სხიმივე უფრ გადამჭრია. მამინე უწინარა სასწიროს თვალზე შედგა.

— მე ინდრანი ვარ, — შეტეხიანა ფასეურობა, — სამედიანს მუეფე, მტრედი კი ცეცხლოვანი აფინას სულსა. ჩვენ მოვედით შენი სიბრინის გამოსადგელოდ. კიო, უწინარა, რაკი შენი საკუთარი სხეულით დაიცევი სახარული პატარა მტრედი, საკუთარი სიცოცხლე ანაცვალე მას, ამით სამარადისო დიდებით შეშვი შენი სახელი და მოყოლებოდაში უწინარეობის ერთოვლების მაცალით ვაგონებე ამიტომ ნიადაგ უნდა იდგებოდეს შენმა სახელმა ხალხის სხივში. დე, დიდებომა და პატრიოტი მისოლა ცოცხლობდე უკუნიო უკუნიანად!

უწინარა

(ინდური თქმულება)

პირმართალი და ბრძნული მსაჯული იყო უწინარა. უწინარეს: რწევა-დაჩვიებით ისტურებდა იგი თავის ახლობლებს თუ შორეულებს. მოკითხულები ცხოვრობდა თავის მიდრულ სრასახლში, იქ ნიადაგ გამოდილი იყო უფრო სურფა დარბიანა და ლტოვნილთათვის, რომლებიც მიუღი წლის განმავლობაში დაუბეჭებოდნენ განაგს წმინდა ნაპირებსა და კამბოლის ადრეულ ტყვეებს შორის. ერთ მშვენიერ დღეს, როცა უწინარა დარბაზში აჯდა და გვეამს კითხობოდა, უფრად გულისხმობილი მტრე-

დი შემოფრინადა, უკან ფრთხალი ფასეურობა მოხდევდა. შიშისაგან აფასებულე ფრინველი მოსამართლეც მუხლზე დაჯდა და შეეფრეა, შეეწეოდა გამოვიყო. ფასეურობის ის იყო უნდა ვეწვლი პირი მტრედისათვის, მაგრამ უწინარა იმნა იგი.

— მსაჯული, — მიმართა ფასეურობა უწინარას, — მიმომლისაგან გულ-შეუეული მეწიის, ნდა გაფრინა, მშინის ლეკმას პირიდან აცლიდნენ? დამიბრებე მტრედი! უწინარა ამ ხელის აწევიით უაწივი მისი თხოვნა.

— მსაჯული, — უწინარა ფასეურობა, — სამართლიანი კაცის სახელი გაქვს მოვეწვილი, ამწავად რატომ დღეობა შენს მისიან? პირიდან რატომ მაცილი უკუნიოლ ლეკმას?

— სიყვდილის მიმიტი დასაწრულმა ამ უწივი ფრინველმა ჩემი მტრეცლობა ითხოვა, — დასმინა უწინარა, — შენ, მძლავრსა მძლე ფასეურობა, ნუთ არ იცი, ჩემი

- 1 ბრახსმა — (მოთ.) ინდოელების სამეცხი უმადლესი დეობადაა, რომელიც სამყაროსა და ყველა არსების შემქმნელად მიიჩნეოთ.
- 2 ინდრანი ანუ ინდრა — სიკეთის დეობაა ინდოელებში.
- 3 აფინა ანუ აფინა — კეთის მტრეცვლი ლტოლვილი ინდოეთში.

ბ. ლაშინიძის თარგმანი.

— ტყე ვაჭარობებს, წყარო კი უწერ-
ვილს ვაყვალავს უწყვეტ ტყე არ ვჭარ-
გებავ, რას იტყვი? — ვკვირვებით სავურა-
რის ტყე-პარკის მარტყოფის ტყისმცველს
მირიან დელანასმკვილს.

— უტყურობა! — ამბობს მირიანი.
— ნადირი თუა?
— არის, შენი ჭირიმე: ტურა, მელა,
მეული.

— დათვი?
— დათვიც არის აგერ, იმ ადგილის
შენიანებების ტყის ვეგანობი, უწყვეტია
ადგილია.

— კაცი ვერ მიუდგება?
— აბა, ბაბაბა, — მირიანი ჩემდებ,ა,
მერე თითქოს რაღაც გაახსენდაო, გა-
ნანარბობს, — წულის გუბუნება და შიგ
ბანაობენ, ოხბურე არანამ!

— ხალხს არ ნადირობს?
— არა, მწერებზე თუ გადუნ, დანარ-
ჩენზე აბა, ბაბაბა, — ისევ თავს იქნევს
დღობისამეული.

— ტყე კარგად მტყუე დაყუე!
— ცვენბი არ ვბეყუე, დორეკტორის
გამოთვლია, ტყისთვის რამ უშენდღავს,
უბეყუმე „კარგად მირიანო“. სიმარტულ
უნდა თქვას კაცმა, ხალხსაც თვალს უქნა-
რავს, ვინმე რომ ხეს ჭრიდეს, მივლენ და
თვალში ცვენბს შეჭრიან. წინაბ ასე ხად
იყო. ტყის ხეობა აწუხებოდა, ახლა შენა
ვიღავს უნდა, გარბი აქვთ; აგერ წყროლა
ტყე რომ არს წყროლირბოლი, ხედავ? აი,
მანდ ყოფილა სანარბოტო. ვე ტყე ახ-
ლა წყროლირბა, ნარბოტოები ახლაც ატ-
ყობა. პია დღესბა, ხად იყო მამინ შვე-
ნება, — მირიანი ფერქს მიუტყა.

— ტყის გარეშობს მიუწყავდაც, მამინც
ბევრი წყრობა.
— მართლბ ხარ, რაც აქ წყრობებია,
ყველა ერთად რომ შეჭვივბო, ალბობი,
მეტყრობილბ მდინარე გამოვა, აი, ამ
გორბს ბოლოს ორი წყრობა, ორივე ცვერ-
და-ვერბი დაიღობს. უნდა-დღებბა არ მიე-
ტყობათ და დამტყობებლა. მიუდღ, ხეობი
გამოტყობა, ვამოტყობად და გამოტყობა მშვე-
ნიერი წყროლი.

— ხანა-ხანბ უწყრობ რას იტყვი?
— ისა ტყინ იყო ორად გატყობლი და

შიგ გამოდიდა. ცემენტბ აწუხებო, აუბი
გაყავებო, მიღებბი ტყეუა ჩამოყვე-
ნეო, ნახეყვანი წყროლი იქბი გადაყუეუბი
— ხათი?

— ე, მანდ ორი კობლბა შეჭრიან,
მიბეყუე ტყეუბი არან, წულის მიტანა
მირიდან უხებბოდათ, ცვენბოვს და უარს
როგორ ვებტობობი.

— კარბი სპეზე გავებებობბაბი.
— მეორე კი, აი, ეს წყარო გაყვოდა
დასწვენბებობბისთვის, დადამულია მავი-
ღებბი, გამოყოფილია დასანარბი ადგილი,
რო ნახო, მიუღათ ტყე ხალხობბა მიოქნ-
ლი. ტეოტოებენ, ცვენბს არბებენ, კერბს
აყებობენ საბოთილად ჩამოთვლილი ხოლმე
და ვაფრბობლებ, წყანბლბას ცვენბლი ჩა-
პტეო-მიოქნბი, თან მანქანბს ნიშბრს ვი-
წუე.

ტყის სიღრმბდან სიღრმე მიდობდა-
სხანბან ხიდან ხეზე ჩიბტი გადაფრბინ-
დებოდა და რაღაცას კენკავდა.

— მუწყებია, — ჩაილაპარაკა მირიანბა
და ბაბბას ხელი გადავსდა. მებტვერებ
იყბს ბაბბასბს ენაც ვერბობს, რომ ამ
კაცს ბურბბასანბ სავტობი ენა ბეყუე გამო-
ნახული უბეყუე ჩვენ წინ მანქანბ ჩამოქრო-
ლა.

— ტყე ხულ გუბებად აქებოს, ხალხაც გა-
ბიხებდა, დასასვენებელი ადგილებბი გა-
კეთებოდა, ვაგანბანებებს ბომ ნულარ
იტებუი!

— მერღბა ცუდბაც?
— ვინ ამბობს ცუდიბო, კარბია, მავ-
რამ ტყეუბს სისუფუტებდა უნდა დავცა, თი-
რე ტყე გარეშობდა. გუბებ კაცრე
გაყავებოს. ხულ სწეუბი გუბა არბს, მე
ცხენბი დავაფრბი.

— სანბტარული თუა თუ ჩაატკრე?
— როგორ არა, წულის 10 ჰებტბარზე
მეონდა და 200 ენებმბტრი უნდა დავაგზო-
ვდე რაც ერთობლი ტყე-პარკბი შეიქნება,
ტყისტრეცა ძალიან შუბებებებს. კეობლის-
ნდობებურად ურუმავიბო მებტვერებბს, ტყის
სანბშეზე დავყვობა.

— სატყობს უფროსბი ზურე მიბმბრბი-
ვლი ფრბბილი და კარბი მებტვერე ჩანს.
— ოქბობბიბა, დაუნარბებლი, გულ-

თობი, — სიტყვას მამშველებს მირიანი,
— მართლია, ცოტა ფიცხბია, მავრამ ეს
სიფიჭე შენბს, სხვანარბად არ გამოვა-
ყველბობბან სიმამტვილობბა არ იქნებბა! —
მირიანი უბეყუე გაუმუტდა, — მეორბი, ჩვენბი
დორეკტორბი მიოვდა.

მანქანბდან ვაგებოვიდა მალბო, მებტ-
ველი ხას-ხასი.

— ბოდიში, მუშებთან ვიყავი წაყ-
ვლი, ვაგებოვებებს, რომ აქ იყებობი, რა ჩენი,
დათავდალერბებებ? — მირიანბ მირბს.

— დიბ, ბატობი!
— რაც ნახეთ, ხულ ჩვენბი მებტვერე-
ბის ხელები არბს გატყობული, — და-
წუო სატყობბის ტყე-პარკბს დორეკტორბს
წაყვლი მამბინაოვიდობა, — სოფელ გლდანი-
ში ვარდობი, მე უფრო სრული წარბო-
დებნა ბეყუებბათ ჩვენბ ტყე-პარკზე, რომ-
ვედ მამტყობის, ვაგდნბს, გლდანი-
ს, საყურამბს, ცხვარბმბობბის და წულბე-
ბის საბეჭებობბს პანახე ჩამოყვობბობა
1973 წულს.

— რამდენ ჰებტბარი ფარბობბს მიოვებენ?
— ხულ 30.600 ჰებტბარბა! ჯერჯერობ-
ბი 12.000 ჰებტბარი ვებტყბს ვაგებოვი-
მული. ალბობ, მოყულ დროში დანარ-
ჩენბაც ვაგებოვიცვენბ. ჩვენბი მონახინა,
კეობლომშობობლი ვაგებობობ იგი. გუბ-

ყველა ტყეუბი არბს შეყვანილი, წყარობს
ნულარ იტებუი, თულად ადრბა აქებს
— მოლბს მამტვილბს მოსწურობებს,
მამბინ წყროლი დფობი დობსა, —

— თვბა დათვი გურამბიშობობა; ჩვენბ, მებტ-
ვერბა, ტყის პარბილი და წყრობები უ-
მასპინდლებობბი დასწვენბობბა. ვაგდნბრ
ტყის სადღმულბობბს, უფრო შეიყვარბონ
იგი, როგორც მათი განწყვბლი მეფე-
ბარი.

„დაგურუნა ჩვენად სარბდილად
შრტოლ მინბამბინ ხოსხა.“

„ისევე დათვი გურამბიშობი!“, — გა-
ვიფიქრე და კარლი მამბინაშობბს შევბ-
დე:

მანქანბა გლდანიბს გუბს გადაუტყობა და
აღბრობს შეუტდა.

— თბ, რა კლდეებბა აქ გუბს ვაგყვანა
ბნელი იქნებობბა.

— რა თქვბ უნდა, მავრამ მამინე შე-
ძებლით — სურბოლბა და სიყვარულბა
შეგუტებლებბინა!

— თბი, ქართული მუხებუი გეპბობბი!
— რბოს მშობობობობი კარბია.

მანქანბა წარბაფზე გარბედა. მანქანბდან
ვაგდმობვიდობო, იტყურობბს ვაგებოვი-
რებობ.

— აქ ვამუდმებობი ჰქრბს ნიხეი, ამი-

ილია სომხობანი

მეჩახეი

ო, ეს ოცნება, ზეყვარო ფიქრები მარად,
შეცვლის თვალბს სილამაზეს ამახსენებდა.
სადაც გამოყო, ხად წაშებდა, არ ვიცი, არა,
შენი დღობი ტკბობი შეწეული არ მასვენებდა.

ეს იყო მამბინ, მიხდობ-ველად, უხებრ ტყემიცი,
ბიგროფობი, არბობბის, ჭბბებობბის ვეყვალბებს ცხეფდობო.
რა წინდად იყო სიყვარული, სიციხობლის ენციცი,
ის ხსენბა თითქოს მიმტყებნა აღმსაღბრა მკვდრებობი.

მიმტებლობა, უფრო-უკველიდ მავი არბდილი,
მივლირბებბა ადამიანს, აღებრებს, ხაყრბებს,
ასე სბტებბად და უსიზმოდ დასწარბობებობი
აი, მოხუტბ, რომ ველოდბი სიციხობლის ზბბობარს.

იყო მრბსხანე ქართბა და წულბი უნდბი,
მავრამ მბრწინებდა მოხბავლი: თებობი, ნათელი.
უკანასკნელად მე ტეხბბი მიდბ, აწებობბი
ტყობბს სიყვარულბ, კიდევ ერთხელ, წმინდა სანთობლ.

წარსული

ცხოვრების ტეპობობი განაწყებბი,
დღესბ ეტბადღბ მე ჩუხად მტარბობს,
მან მომეცბა ბავშვობბა, ყრბობბა
და ბებბაღლი რბობბის პირბს.

მბ რომ მიბვიცებდა, მთებუი ოჯახბი
დღობნამს ვიყებობი გულდასწარბობი.
მიხბამებრბებლად დათბარებობბა
ქარი ამარბი, ტეობობსობი.

ესბს ვეყვალბებს, ვარდებს ვაგდამბობლს,
დილადადრბან წულის ვაგებოვებლი,
შენდევ კი დღობნამს ჩაფიქრებლობი
მშტეფაზე ტბალბებს ვაგებოვებობი.
მტლავიბი მზარბული ვაგამბეყურბა,
განბ პატარბა იყო კვდრულბა?
ეკვდრებლობი რბობბის ზეგრობებს
ოცენბწყროვბლად და ვაგებოვებლად
ის დრო წყებდა, არ დაგებუნდებბა,
ვაგფანტებლობა ის როგორც ფტებბი.
უწმობლად სათქმბლს ვაგამბარბებლს
უწმინდებს ბობებს კობლუს ჰებტბეი.

1 კობლე ნადირბაძე

ჩვენნი ენოქნული ტყე-პარკი

სურათზე: ეროვნულ ტყე-პარკში.

ანწორ გომელბაძის ფოტო

ტომ გადასახდესც „ნიათი“ შევარქვიო!

- ამბობს კარლო მანიაშვილი.
- კარგად ჩანს თბილისი, ავჭაღაც!
- ახლა მამოლახე გვიდეთ!
- უკან დარჩა გლდანი. ტყეებს შორის დაპატარავებული გლდანული მოწანყვარებს წვიმის დროს მდინარეს აღიდგენს სიოდინა, ამიტომ ზოგ ადგილას, სადაც უფრო გრანჯა წყალი, კალაპოტი გავსებიათ. მანქანამ გზიდან გადაუხვია და გლდანულაზე გავედით.

— ეს ნასოფლარი მაშეოდა არის. აქ გაშენდება თბილისელ მინიუსულულია ტყე-პარკი. ვჯვალ სოფელსა და რაიონს აქვს, თბილისელებსაც ცნებიათ მინიუსულულია ძველი!

— რამდენ ქვეტარზე იქნება?

— 100 ქვეტარზე!

— კარგი საქმე წამოვიწყებთ. გზაი გაგიფართობებთ. წინათ აქ საურზე გზა იყო, ახლა კი...

ამ ლაპარაკ-ლაპარაკში მივადექით კიდევ მამყოფის ღვთისმშობლის კანონიდან.

— ეს ჩვენი აშენებული ქართული მარანია, — გვიხსნის ტყე-პარკის მთავარი მტკიცე რეზო რამიშვილი და მარნის კარს აღებს, — აი, ქვევრი, ზუსარი, დე-ფაშობი, ურბის ზორბაღლია გვეკლავა, იმასაც ვიშოვით და მოვიტანო, გვინდა მნახვლებს სრული წამოიდგინა ქართული ქართული მარანაზე.

— მარნის აშენება ფირადაც არ მოგხვლია, მაგრამ ერთმა გარემოებამ განაპირობა მისი აშენება, — ლაპარაკში ჩაერია კარლო მანიაშვილი.

— რა გარემოება იყო? — დავინტერესდი და კალამი მოვიმარჯვე ჩასაწერად.

— კარვის გასაშლელ ადგილს ვასწორებდით და უცებ მოწამი ჩაყრილ ქვევრებს წაყაწყდით, დავცვამდა აზრი, მარანია გავცეკულებინა. რა თქმა უნდა, ქართული მარანია.

— როგორც ხედავთ, გაკეთდა კიდევ!

— კლამბა რეზო რამიშვილი.

— აქვე მამვიდის გადასახდელ გვეკვება ადგილს ვთავალთქვით, შენინიშნავია, გემოვნებითაა შეარქული.

— კარგად ჩანს ტალბეი, ტყეები. ამას კიდევ თბილისელ მინიუსულულია პარკის პანორამა დაამშენებს და დიდებულნი იქნება! — ვამბობ და გული სისიარული მტეხება.

იხვე ტყე-ტყე მივდივით, ერთ ახოს მივადექით, სადაწყვე ტყის თვალეით შემოვივსურებს მოწმეწანი ფურის ტბა.

— აქ ლუწისტყბის გაიუფებთ და თვეს მივამტებთ, ტბას კი აი, ეს წყარო ასაზრდოებს! — მიმოითინა ლამაზი ფილტვინისაგან აშენებულ წყაროზე.

— ერთ ღარიმ ჩვეულებრივი სასმელი წყალი გამოდის, ხოლო შვირთში — გოგირადის. — კარლო გაემუღა, ფიჭვმა გაიტაცა. დიდბანს იყო ასე, მერე თავი მაღლა ასწია, — ესცე ჩვენი ეროვნული ტყე-პარკი!

— ძალიან კარგად მოვიწყვიტო, მონაწილე!

„საქმესა თვალთი ნახულსა, არ მოვიწინა ღირსიო! — თქვა დავით გურამიშვილმა, ანა?.

— ასე! — მიდგებურებს კარლო მანიაშვილი, — გასაკეთებელი კიდევ ბევრი გვეკვება, მაგრამ რაც გაკეთდა, მოვიდუნენ, ნაზონ და თქვენ, თუ როგორია ჩვენი ეროვნული ტყე-პარკი.

უზანბი ბაიბა

ბაქანსუ იღვა პატარა გოგო

ბაქანზე იღვა პატარა გოგო და ხალხით სავსე იყო ბაქანი და გულბარბუყილოდ ზეცროდა გოგოს, — მის უფურცელსა მთელი ბაქანი.

წაქვილებოდა სახეზე ალი და მატარებელს უშურდა ისე, როგორც მტაცებელს, რომელიც მალე, რაც შენ გვეუთვინის, თვით მიითვინებს.

თუმც მელღვარებას არ ქქონდა ბოლო,

ის იღვა როგორც თეთრი წმინება და მატარებელს შესიხვებდა მხოლოდ,

ბაქნიდან გასვლის დაგვიანებას.

ბაქანზე იღვა პატარა გოგო...

ბერდია ბერიაშვილი

სიით ვაზივ, რა ვენა!

გულში რომ მოვათავსე, ნუთუ ის ცეცხლი გაქრა? დღეს რად მიუტრებ ანე, საით წავიდე, რა ვენა?!

იმ თვალთა გაღვივება და გამოხედვა მწველი, ნუთუ დღეს უკვო ქრება, ნუთუ დაქვანობა ელის?

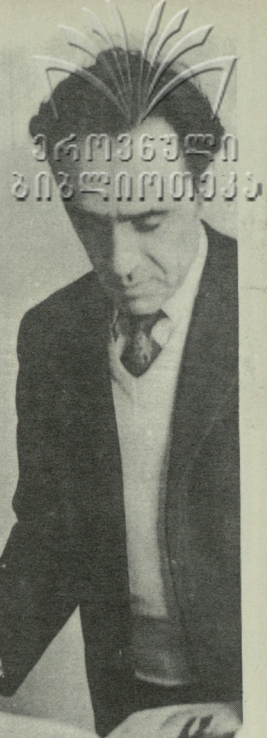
ვარ კეწანით ხახვს, ნუთუ ის ცეცხლი ჩაქრა? თბი. — რად მიუტრებ ანე, საით წავიდე? რა ვენა?!

განაშა, სანა...

აბა, ვინ შესვლებს, დღეს, ჩემს ვარიეცხს? თვით ქარის ხმასაც მუსიკალ ვისმენ, სანამ ამ ქვეყნად ვილაცა მიუვარს, სანამ ამ ქვეყნად ვუვარავარ ვისმენ.

თულენ ცხარა ჰობს იქით გაღვივარგო, მივცე დარევენ ჩემი შარბები, მანამდე, სანამ მიუვარხარ, კარგო, მანამდე, სანამ შენ გიუვარბები.

უკიდურ სკანდალი

იცოთ, დედამისი ერქვა აიშე, ვხედავ ძველ ფაცხას, მიყვარს ის ქერი... ჩემი დარღები დანან ქარებში და ჩემს გაფრენილ დღეებს იტყვენ.

სკივრი ფაქიზად ეღო ჩაღრები და მარხულობდა ყველა რამანას. ეწინა, როცა ღვინით დავთვერი, ცოლდა, შვილო, ნუ იქმ ამასო

მაგამ მღეროდა ღვინობისთვერე ერთ ძველ სიმღერას მაღულ კავშირში. ძველი ქვევრები პირებს იგებდნენ, მაგრამ სურნელი ქრდა ქარებში.

იბადებოდა ძველი ახალად, დედას თვალებში ნათეს მატებდა. ისე ეღადა, ისე ღლეადა, თითქოს ხედავდა ჩემს დაბადებას.

იცოთ, დედამისი ერქვა აიშე, მისი ხმა ჩემში მარად იღვრებოდა, ჩემი დარღები დანან ქარებში და ჩემს გაფრენილ დღეებს იტყვენ.

დიდი ფანჩრები, როგორც სათვალე, თვალზე მეტოთა და გზებს ვხედავდი, შენი სიმღერა ლოცვად ჩავთვალე, შენი სიმღერა სულში წვთავდა.

არის წუთები, გული ღონდება, როცა არავის თითქოს არ ელი და მაინც გრძობს, რომ გახლოვდება ვიღაც შორი და საყვარელი.

ყველაზე დიდი შენი სიმღერე დროა, ურყევი მისი ღინება. აი, ამ წუთსაც ტალღა წამართმევს, დამეკარგება და მეტყვიანება.

მე რომ მიყვარდა, იმ თვალეზიდან მუდამ მიწვევბო თობილი სხივები. დროც, გეძახიან რაღაც ცვალებადს. ისევ იმ თვალთი მუდ იცქირები.

ქვირფას აგზანაგზებს!

— გადავიდი ღონ-ტრალე (მომე ტრალე, რა-მელის ოციანის ფეკრზე მუშაობს). ერთი გავლით ამოვიდი 20 ტონა „კაბიტანი“.

მართლაც, სენსაციო იყო. მე ძვირფასი თვენი. რომელსაც მუხაბურებმა „კაბიტანი“ შეარქვეს, სავითოდ აფრიკის ნაპირებთან ცოტაა. ერთი გავლით ოცი ტონის ამოღება პირდაპირ დაუტყვებედელი ამბავი გახლდათ. მაგრამ რაღაც ამას საკმაოდ სახელმწიფოებრივ კაბიტანი ამბობდა, უნდა დაგვეჭრებინათ, მეტი ჩანა არ იყო.

ყველა გემი მძიმე ტრალე გდავიდა. რასაკვირველია, არც ჩვენ ვცდულავით ცდუნებისაგან თავი შევკავებინას და მაშინვე ტრალის ოსტატებს დონ-ტრალის გამართვა ვუბრძანეთ. შუადღისას ტრალი ჩავავადეთ, ხოლო ერთი საათის შემდეგ საშინელი ნიბჭი ვიჭრებოთ. მივხვდით, რაც მოხდა, ტრალი მარჩნის ტყეს გამოეღო და თავის გვარლანად გაქრა.

ყველამ ყურები ჩამოყარა. ახლა სწორედ ესა დაგალოდა მთი უნეტეს, გვერდ ვგარდა აღარ გვეწონა. დროცა ი აღარ იმუნდა. გვარლი სხვა გვერდ უნდა გვეწონდა. დამხარებისათვის მაშინვე რკილით მივმართეთ გემებს კაბიტანებს. პირველი სწორედ „რეზონანს“ გამოგვეგვერა, მეორეორნიან კაბიტანი — ურყევი იყო.

— რამდენი გნებავთ? — იკითხა მან. ჩვენ რაოდენობა ვუთხარბო.

— რა გაქვოთა, აბა, რისი მძები ვართ, თუ ერთმანისი ტვირთი არ გამოვადეკით. გვარლაც მოვცემთ. ახალი მოსტენული თუ გვირდებთა, იმასაც მოვცემთ. ექვს არ მებარება, რომ გვირდებთა. ერთი სიტყვით, ჩამოწერეთ სია, რისი მიღებაც გსურთ და ყველაფერს მოგართმევთ! გარკვეული დავითი. ასეთი ხელის გამართვა პირდაპირ სურმარბო იყო.

— გმადლობთ, ალექსანდრე თვეორეს-ძე, დიდი მადლობა — უთხრა ჩვენმა კაბიტანმა.

— რისი მადლობა, ეს უბრალოდ ჩვენი მუღღავარულე ვალაა. ერთსა გთხოვ, პეტრე პეტრეს-ძეც იქნებ თვენი პირველი თანამეგობრე გამოგზავნით მძღვის წასაღებად. ეს ისე, თუ მისამაღებელია, ჩვენ ძველი მეგობრები ვართ, შენდა კვლავ შევხვებ.

კაბიტანს გაოცებით შევხვდეთ. — წაიღ, ბიჭო, წაიღ, თუ ძმა ხარ, — მითხრა კაბიტანმა.

მე თავი ორკოფულად გადავიკედიე. საქმე იმე-შა, რომ ასეთ საქმეებს კაბიტანი უყვებლივს მე მავლელდა ამას იმიტომ აყვებდა. რომ როცა მეორეობის გვერდ აღისარა, სტუმრობას მერჯავარულე მასამაღებლობა მოხდებოდა, რაც საშინად არიოთ აღნიშნებდა. ნახევარ კაცი ნახევს კია არ, გვერდესა-შობისა. მე ასეთი რამის წინააღმდეგ გამოვდიოდი. თუ ეს აუცილებელი არ გახლდეთ.

ნავიდან ტრაპუნე ხოხვით მუხლის თვეები დაღ-ლტითი მქონდა. ამიტომ არავითარი სურვილი არ მქონდა „რეზინოზე“ გადავხსულიყო.

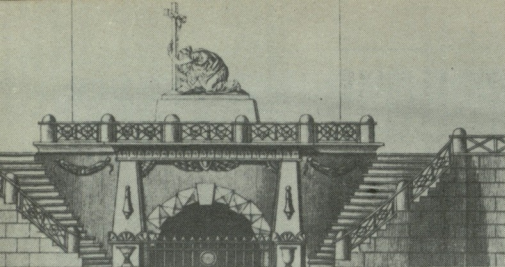
— პირველი თანამეგობრე, როგრავუე „რეზინოზე“ გადავხსილ — ზრძანა ჩვენი ღლოტილის უფროსმა აკაბს ფაციამ და ამით ჩემი მერყეობაც დამთავრდა.

„რეზინოზე“, მართლაც, როგრავუე გადავიდი. ქვრ მუე არ ამოწვერილიყო და ოციანეზე თხლი ნისლი იწვა. ჩვეულებრივი ატლანტიური ნახშალი-ანი ტალღები უნათქუნებდნენ წახს. ტრამიდან ავ-ფოხვდი თუ არა, წინ კაბიტანი გუდემო შუმოქურა. ალექსანდრე თვეორეს-ძე ხაშმინი კაცო ჩანდა და წინასწარ მივიღო წომები, რომ გვარლის მიღების რთული ომეცაცია მსულ დამთავრებულყო. გვარლის დიდი მორავი უკვე უცანა ტრალე გამოეცანათ.

— საქმეს უფროსი თანამეგობრე მიხედავს, ერთი წუთით ავიდეთ ჩემთან, — მითხრა მან მისამაღებლის შუმეზე.

რკილის კიბეებს ნელა ავეციეთ. — „ნეგრატას“ როგორ ეწუთობი? — მითხრა კაბიტანმა, როცა მის კაბიტანში ვევიდეთ.

— ასი გრამი შეიძლება, მეტი არა! — ჩემი დავიციე ეს არის, შენთვის ადამიანისთვის მეტი უღუფთა არ არსებობს.

ნირო ჭავჭავაძე და გრიგოლშვილი საფლავის პროექტი

რუსეთის იმპერატორ არქივიზ ახლანდ მოკლულ იქნა მასაღუნი ნირო ჭავჭავაძის მიიგრაფიისთვის, ვეფრიტის, იგი ქართველი გიგანტისათა ინიერის მოკლბული არ იქნება.

ნირო ჭავჭავაძის მუღულ დიდი რისკი დრამატურგი და სახელმწიფო მოღვაწე ა. ს. გრიგოლშვილი 1829 წლის 30 იანვარს ტრაგიკულად დაღუპა თეატრში. მისი ანდრძად დატოვებულ სურვილი, დამარტულიყო "თბილისის ყველაზე პოეტურ ადგილზე" — მოაწმინდაზე, არც თუ ისე იოლი შესასრულელად გახდა. მართალია, მოაგანამრთებლმა ა. ხს.ციციამ შეამდგომილის სურვილი მოსწერა (ნირო ჭავჭავაძის სიმავრად) საქართველოს გზარტი და სისოვა განსვენებლის უკანასკნელი სურვილის შესრულება, მაგრამ ეკლესიის თავისი კანონები ჰქონდა და მოაგანამრთებელზე რიდი იყო დამრადებულ.

ახლანდ მოკლულნი სარტივი სახეთი მიგანამრთებმა, რომ ა. ს. გრიგოლშვილის მამადღული დარტყმის ნებართვის მიღებისათვის ნირო საკლესიო ბიუჯეტში "მოაწმინდა" ეკლესიის სამხრეთულ "შეწირულების სახეთ მნიშვნელოვანი თანხა შეიტანა".

1829 წლის 18 ივლისს გრიგოლშვილის ნეტო მოაწმინდა მიიპარეს, ერთი წლის შემდეგ ნირო მუღულის საფლავზე ძველის ძვანება განჩარება. მან გრიგოლშვილის მეგობარს სანტ-პეტერბურგში დაუკეთა "მავზოლეუმი თუთის ან პარტიკულარაზა". (ნირო სწერდა: "დამწმინდებელი გზარ ან დიპლომატი ეს მიანლით მხატვრის, რომელზე შეშლებდა ვაგისუბაა" ალექსანდრე სერგეი-ძის ღრსებანა, მისი ტრადიციული მგელი, მუღულისა და მეგობრების მუწარებელი. ამასთან დარტული ნახტო, სჭირია მხატვრის წრთოდგენისათვის, ასახავს საყდრის გარეშულ მხარეს და იმ ადგილს, სადაც უნდა აიგოს მხატვრის საფლავი. ძველის ღრთებულებმა ნირო ათამ ათამი მანეთი (მანგანციხილი) სარტყადა.

სურვილის მიინახის გაყნობისად დარწმუნდებით, რომ ნირო მომავალ ბურომპილიტის თავად მოუხება ძველის კომპოზიცია, იგი ძველის მასაღად პარტიკულარაზი არ თუჯს სთავაზობს (თუჯი იმხანად მღორე მასაღად ითვლებოდა).

მუღულისადმი დღმა სიყვარულმა ნინოს ეკილოზობილური ნაბიჯისკენ უბიძგა: მან განიზრება უკვდავეყო "ვაიკუნისაგანის" ავტორი, დანერგა მამადღეითის ძველი ეკლესია და ავშენებია ახალი, შედარებით დიდი, სრულყოფილი, იმ ვაჭრის დროს, რომ გრიგოლშვილის საფლავი ეკლესიის მიწით მოქცეულიყო. 1831 წლის 5 ივნისს ნირო საქართველოს ეგვარტიის სწერდა: "...თუთაისკენ რა განსვენებულის სურვილს დარტყმულიყო წინდა დავითის მონასტრში, ვადაწმინდო ალექსანდრე სერგეი-ძის დასთან დღრთოვასთან შეთანხმებით დაიპატრონო არტებული ეკლესია და ნაკლად ავშენებო ახალი".

ერთი შეხედვით თითქოსდა სასარგებლო საქმე ეთვლებოდა, მაგრამ ეგვარტიისმა სიფრთხილ გათიინა და ეკლესიის მდგომარეობის გამარჯვება ბრძანა. შედეგებით დადგინდა, რომ ეკლესიის დანერგული მრავალსაზრისოდ შემოსავალი უქვედობდა, ხოლო ეკლესიის მსახურთა შენახის საჩუქები, რომელსაც მრავალსაზრისოდ შემოსავალი ფარავდა, ეგვარტიის ბიუჯეტს დაწვებოდა. ერთხანს შეიძლება ეს მოსთქვინე ყოფილიყო, მაგრამ ეკლესიის მშენებლობა ქალის ხელში გადადიოდა, თანაც არსებულ მდგომარეობა კარგად არც იყო ცნობილი და ვინ იქნას წამყვანი მანგანციხილად ბოდა.

1832 წელს ეგვარტიის შეკვლამაც ვარ შენახის საფლავის დასრულება დაწვევების თმაც 1832 წლის 24 ნოემბერს ახლანდ ეგვარტიის ნინოს ძველი ეკლესიის ხელშეზღუდვად დაიბედა და მის აკერებლ ახლანდ მშენებელს შესთავაზა.

1833 წლის 28 იანვარს ნირო ჭავჭავაძემ ეგვარტიის მოულოდნელობით აღსაყვ წერილი გუგუზება და აღინა, რომ დიდი სურვილი მიუხედავად, შერეული ფინანსური მდგომარეობის გამო არამც თუ ახლის აშენება, არამედ ძველის შეკეთებაც არ შეიძლება. იქლებული ვარ დაგეგმილიდნ მხოლოდ მუღულის საფლავზე ძველის დაღმეობა.

ნირო ჭავჭავაძის ცხოველ მოულოდნელი დასაწყვეტილება განიზრებულთი იყო შამის, ცნობილი ქართველი პოეტის ალექსანდრე ჭავჭავაძის დაბრძანებით, რომელზეც ეგვარტიის იგი 1832 წლის შეთქმულებაში 1833 წლის ატმბისი იქნა გასასახლებელი ცხადია, მარტოხელა ქალისათვის შეუძლებელი იქნებოდა წამყვანული საშუაითა დღინახება და შედარებდებოდა.

ნირო ჭავჭავაძის წერილს ეგვარტიის განაწმინდა და ნინოს თინხებ უარი თქვა, მიიზრებოდა რა ეკლესიის საძირკვლის ახმდგარობა. მდგომარეობის გათვლებამ ნირო ჭავჭავაძე, მან გუგუზარტის სისოვა საკუთარული კომისიის გამოყოფა, რომელიც დასვენებლის ძველის დაღმეის შესასახლებლას.

საწმუნარობა, ძველის დაღმეზე ნებართვის მიღების შემდეგ, იტალიელი მოქანდაკის ს. კანპონის მიერ დამარტებული ძველი ვანკეთენილი ადგილზე ითხი წლის განმავლობაში არ დაუღამებ.

1837 წლის ძველი ნახევარში ნირო ჭავჭავაძემ შეძლო ჩანაფიქრის განხორცილება — ძველამ მამადღეითის ეკლესიის უბნს მღორეში თავისი ადგილი დაიკავა. საფიქრებელია, რომ ამ მდგომარეობის ხელი შეუწყო ალექსანდრე ჭავჭავაძის პარტიკულარად განთავსებულებასაც. ვარ კიდევ ახალხალდა ნირო ჭავჭავაძე 1857 წლის 28 ივნისს ქოლგობით გარდაიცვალა ნინოს ცხედარი მამას თავინახისციხელმა ხელი არტეს მამადღეითზე და მუღულის გვერდით დაქრძილს.

ნიროს სიკვდილის შემდეგ მათი საფლავები ერთხანს უტარტოროდ იყო მიტოვებული. მუღის მიხედვებამ არც გრიგოლშვილისთვის და არც მისი მუღულისათვის არ ეკცალა.

ამთო სიკვამ ალდამას თავისი დარი დასავა, სჭირია გახდა მისი აღდგენა: 1907 წელს თითქოსდა გამოჩნდა კიდევ ბულშეპაკიკარი — მოაწმინდის ეკლესიის მზრუნველის ცხოველი, რომელზეც მეფისსაცვლის მუღულებს გრაფინია ე. კოხინკოვა-დაშკოვსა შეწირულებათა შეგროვებამ სისოვა დასმარება. ამ საიხთზეც გაბრტის გუგუზარტობაც აღინა მეფისსაცვლის წინაშე შეამდგომილმა, მაგრამ მეფისსაცვალა გრიგოლშვილის ალდამას შეკეთება სასახელმწიფო ეკლესია არ მიიჩნია და დასმარებზე უარი განაცხადა.

და ი, გრიგოლშვილის დაღმეობამ 160 წლისათვის საბჭოთა საქართველოს მოაგონება მიიღო ვადაწმინდებლად ალდამას რეკონსტრუქციებზე. საკლესიო ტრეტული საბჭომარტის შესრულების დროს ავტორის პირადადნა ჩანაფიქრი ხელშეზღუდვად მარცხა. შეიკვდა მხოლოდ საწმუნებლო მასალა — კარტეზი ბახალტის, იტალია პარტიკულარობა მიიპარტოდა. ასე დაუბრუნდა ხალხს ქართველი და რუსი ერის ღირებული მღორთა ლეგენდად ქველთო სიყვარტის სიმბოლო.

განაი ჩოგროლაზხილი

— ალექსანდრე თედორეს-ქემ დამაზი ბოლოლი გამოიღო და ასახი გრამი შეხვით. მერე ბოლოლი იხვე მატიკარში შედგა.
— ახლა რა თქვენს კოლეგასთან შევიდითო!
— სიამოვნებით!
ჩემს კოლეგა თავისი კაბუტული საწერ მაგიდასთან ადგა. მის წინ მატიკარის დაფაზე დაწმინდებული ძველი იხვე იდგა.
— მოდით, თქვენ თეატრებით თამაშობდით, ვაჭარებდითო! — მითხრა კაბიტანმა გუგუზემო. ვაჭარებულმა შეხვდა.
— მე მუგუნენით?

— დაბ, ახა ვეს, თუ თამაშის კუგუნენარ ახა ხაით? ჩვენ ხომ ეს პარტია ჩერ ადუგოთო და ვაჭრეთ.
— კი, მაგრამ ალექსანდრე თედორეს-ქემს!
— თქვენი ხელა, მჭირდახო. იხ, მაჭარი წინა-აშლდგებოვა კი ვაჭრეთ, მაგრამ მაინც ვაჭრეთო! ხაით, მე ამ პარტიის ანალიზი დიდი ხანა ვაჭრეთ!
— ნოთუ ეს არ პარტია?
— ეჭვი გეპარება ჩემს პარტიანებაში?
— რას ამბობო?
— ახ, ითამაშეთ!

ერთი კი ვადაწმინდებლად დაფას თვალთ და ძალზე სუბტი ხელა ვაჭრეთ. კაბიტანმა გუგუზემო მამინც 30 მინუტისა. მჭირე ხელზე დღინახ ვიფიქრე. გუგუზემო ნაღმითი მიმდინა.
— დღორდის ვაჭრებო! — თქვა და ვაჭარა.
ეს დღორდის ვაჭრები წაყავ. ვაჭარებულს ხელი მაგრად ჩამოვარტოვა და მჭირე პარტია შევთავაზე, მაგრამ კაბიტანმა კარტეზი მიმოიხილა.
— ჩვენს გულზე ანეთი წესია, კაბიტანი და პირველი თანამეწმე დღინახში მხოლოდნო ერთ პარტიას თამაშობენ. ჩვენ ვჭარტახობის მგეტი დრო არ ვჭარტებ. შეუკადეთ, რეგენი სხვა დროს აიღო!

საქონის წინათ ლოიაჯული

„ბათინსდელა“

სამიწერნი ბაზარი 1875 წ.

სხვადასხვა ამბავი

ახალი მტერი ვაზისა. ბიჭურს მევენახეთა საზოგადოება აცნობებს მე-ობრებს და აფრთხილებს ევნახების პატრონებს ვაზის ახალ მტერზე, რომელიც ამ მოკლე ხანში გაჩენილია. ეს არის მატლი, რომელიც სიგრძე აქვს ქინძისთავის მეთოხედი და სამი ნეშისისადაც სისხლი, იფრთხილებს და ამცნობს. როდესაც უბნობაში შედის, ოდესაც უმარალისფერი აქვს. ამის შემდეგ ის გახდება ღამის პანწინა პებელი, რომელიც სჭამს ვაზის ჯაფ გაუშლელ კვიტებს, ამით ის ძლიან დიდ ზარალს აყენებს ევნახების პატრონებს. ის მატლი ჯერ არ არის მევენახეების მიერ იდგენილი.

პირველი პირბა ძროხამ რომ ბევრი რძე მოიწველოს, არის უხედავ და კარგი სკნებელი მისი კეთება. მაგრამ ძროხა მამის უფრო ბევრს მოიწველის, თუ ხშირად აშვებო კეთებულ ქიშკარს, რომელსაც ზვიდან ფეხალი უნდა ჰქონდეს მორილი. ძროხა აგრეთვე ბევრ რძეს მოიწველის მანიაც, რიდე-ხაც ქიშკრით დაუსრულავი ცურს.

საკანსანი ჭკანისკვი

„ღრუბმა“ 1876 წ.

არამუნადა თავყანსა სცემუნდ აროკარ კაცად მიანდათ გარისლდი თავინთ თანამეამულეებს, შუმიდეი მაკალიდინ შევიტეობი, რომელიც ერთ ფრანგულ გავიშოა დაბედალი.

იტალიელი კალი, სანამ თავის შვილებს დასაინდინდა დაეშენადეს, უნა ზებარად ჩვეულებრივ ლიცვას ათქვენიდეს-და ბრეო ურავლენი. წინადაც კუტეხისმ გამეფრინინებს, ნაქვენი:

- არამუნადა ჭკუნებ გარიახლი? — ლიოხას ღღდა.
- ჭკუნებ გარიახლი ეთად-ეთია ჭკუნანსებ — მოუკებს შვილი.
- არამუნადა სახეა ჭკუნებ გარიახლიშ?
- სამი; ის არის მამა ჩვენი ქვენიცა, ძე მხენობის და ისული თავისფ-ლებიცა.

ერთხელ გარიახლი ჩივტა-გვაშო ჩვენიცა, სადურებ მას დიდძალი ხალხი დასხვა, რომლებმაც გარიახლის კარებს ცხენებს გამოსწეს და კარება ხალხს წაყვანა იმ სახეშირმოდ, სადაც გამოჩინილი მამულისმოყვარე კაცი უნდა ჩამოხმობიყო.

ერთხელ წინების ელნი იმ ღრის მივიდა ლინკოლინა, როდესაც ის თავის წულებს წწენდა.

- არს სხადით, პრეზიდენტი? — გაოცებით ლიოხა დიდებულმა ინგლისის ლორდმა.
- ხომ ბედად, ღირლი, წადებს ვიწვენი.
- არც ერთი კეთილშობილი კაცი ჩვენი არ იყავრებს მანჯარი თავის დამაბედალსა, — უთხრა ლორდმა ლინკოლინს.
- თუ თავის წადებს არა, მამ ვის წადებს სწმუნდთ თქვენი? — დაცინვით კიოხა ლინკოლინა.

ქრისტიანის მემობტრობის სახეობა მეურნეობის შრომებზე საინტერესო ამბის მოწმენი გახდენ. სასაბურე მეურნეობაში ამჟამად „უცნაური მანქანა“. მისი ძრავა სრულიდ უზარადაა, არც გამოჩინილი შეიძენდა.

„თბილისი“ ასე ეწოდება ამ მცირეგაბარიტანი ელექტროტრაქტორის. იგი მოკიდეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მექანიზაციასა და ელექტროლი-კაციის საწარმო-კვლევითი ინსტიტუტის თანამშრომლებმა. ტრაქტორი მუშაობს ელექტროენერჯიით, რომელსაც იღებს როგორც ელექტროსტაციიდან, ისე მიწიდან ელექტროსადენიდან.

ახალი მანქანა დამზადდა მცირეგაბარიტანი ტრაქტორის „რიონის“ ბაზაზე. მას აქვს ელექტროტრაქტორი, ელექტროფურცე, გეომანი, სასურებელი აპარატი, ელექტრობურღი და საცდელი იარაღები; იგი მრავალ სამუშაო ოპერაციას ასრულებს.

ქაჩანას „თბილელსაწყე“ შეუდგა ახალი ელექტრონული ტაქომეტრის გამოყენება. იგი განკუთვნილია ძრავებით ბრუნვასა რიცხვის გასაზომად. ხელსაწყო მტრად კომპაქტურია — ხელისდასაყრდენი და ზოგჯერ ათი ათას მანეთს აღემატება თავის წინამორბედს — მექანიკურ ტაქომეტრს.

ამ ხელსაწყოზე შეკითხვები მოდის ქვეყნის მანქანათმშენებელი, ელექტრო-ტექნიკური და რადიოტექნიკური საწარმოებიდან, ეკონომიური ურთიერთ-დახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნებიდან.

თბილისის თამბაქოს საფრინველთა დეპარტამენტი ამოქმედდა „ტრანგას“ მეოთხელი თამბაქოს ფაბრიკაციადელი დამამუშავების ორი ხაზი. თითოეული წელიწადში ამუშავებს ხუთას ტონა თამბაქოს და ზოგჯერ ათი ათას მანეთს. რესპუბლიკის თამბაქოს საფრინველთა დეპარტამენტი ოდესთანმდე ასეთი ხაზი მოქმედებს; იგი წელიწადში 70 პირკინტზე მეტს ამუშავებს.

თამბაქოს მრეწველობაში „ტრანგას“ მეოთხელი პირველად ფრანგმა სპეციალისტებმა გამოიყენეს. იგი მნიშვნელოვან აწარტიებს თამბაქოს დამამუშავების ტექნოლოგიას. სპეციალისტი წინათ უხედავად თამბაქო თოქების ყველა დასრულდა მოქალაქე, ჩაიან დაწესებულება მის ხარისხს. „ტრანგას“ მეოთხელი დამამუშავებელი საწარმო იმდენად მარტივად სარჩობო ოპერაციის გასაშუალებლად წყლულის მთელი მასა და შექმნან ერთნაირი კონცენტრაციის თამბაქოს შენადები.

თამბაქოს ახლებურად დამამუშავებით ფარკას შეუძლია გაუმჯობესოს და გააილოს წარმოების პროცესი. გარდა ამისა, სოფარტემი შესაბამელობა სიმაგრე და ახალი თამბაქოს ფაქტის სურნელი.

სხვათა ჩაინის ხორმის ეთერზეთების სახეობა მეურნეობა-ქარხანაში დაიწყო თამბაქოს ზეთის წარმოება. თამბაქოს ნორჩი ფოთლიდან მიღებულ ზეთს თავისებური სისამაფონი სურნელი აქვს და არტიპტიკური მომკვლე-ბასაბიძებს.

მისიკობის, წინანდების, რიგის პარფუმერებმა მიიღეს შედგენა მისიკ-ამ სახეობის. უნდა ჩვენდნებოდა სურნელისაგანი ზეთი დამზადდა. თამბაქოს ეთერზეთი მსოფლიოში პირველად ჭარბულმა სპეციალისტებმა მიიღეს.

გავრიახების საწარმოო განყოფილების უფროსმა ი. ქვირიამ შეიმუშავა ტექნოლოგია, რომელიც მარტივად ითვს.

შეკვებები თამბაქოს ზეთში მოდის ჩვენი ქვეყნის სამედიცინო და საპარ-ფუმგერიო-სმეტეკური მრეწველობის საწარმოებიდან, აგრეთვე საფრანგეთიდან. ამერიკის შეერთებულ შტატებიდან და მსოფლიოს სხვა ქვეყნებშიც. მომავალში მისი წარმოება მეტირად გაიზარდება. ამ მიზნით თვალის ეთერზეთიანი კულტურების სახეობა მეურნეობა-ქარხანაში დაიწყო ახალი საქარქოს მშენებლობა. იგი კოეულდორავ 10 ტონა პრდელქვის გამოუშვებს.

საქართველოს სსრფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მეცნიერების კათედრამ დოცენტი ვლკანდერი ჩანელიძის ხელმძღვანელობით შეიმუშავა ტყის ტიპების წარჩინდავან ვიტამინური საკვები ფუნქციის დამზადების ეკონომიურად დასაბუთებული წარმოებელი ტექნოლოგია.

ექსპერიმენტულ და კვლევით მუშაობაში მომწინდებოდნენ აგრეთვე ამავე ინსტიტუტის მექანიზაციისა და მეტეკვლავის კათედრები, თბილისის სატყეო სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტის, საქმთა აკადემიის სატყეო მეურნეობის სამოცეტო ინსტიტუტის, საქმთა აკადემიის სატყეო მეურნეობის სამრეკტო ინსტიტუტის ფილიალის, ჩანას და სტერეობიოგულ კულტურების საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის, რესპუბლიკის სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის მეცნიერები და სპეციალისტები ნ. აფციავარი, ა. ასათიანი, ტ. პეტრევილი, ე. გუგუშვილი, ჯ. კარანავა და სხვები.

მახარანას სატყეო მეურნეობაში ამჟამად ტყის წარჩინდავან ვიტამინური ფუნქციის დამამუშავებელი საწარმო, რომლის წლიური სიმძლავრე 500 ტონაა. ასეთადვე სარჩობი შექმნა მესხეთის სატყეო მეურნეობაში. ახლი ხანში მთლიან ასეთი საწარმო ამუშავდება.

ტყის წარჩინდავან მიღებულ ვიტამინური ფუნქციის უეთობიანობი და ბიოლოგური თვისებების ძალის ფუნქციის არ ჩამოუვარდება. ამიტომად ტყის წარჩინი, რომელიც უქმარ იყარებოდა, მეცნიერებლობის განვითარებას მომხარბდება.

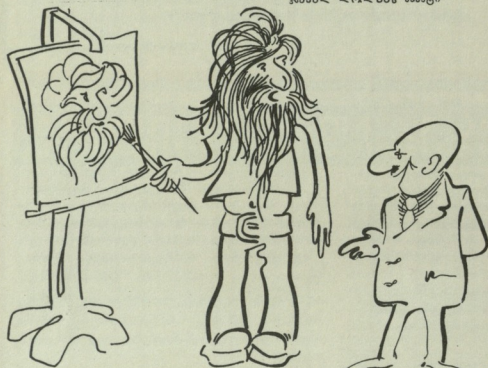
ბაქ. სსრ კ. მარქსის
სახ. სსრ. რესპუბლიკის
სახელმწიფო

— რას ულოცვენ რუსულანს?
— მისსლოტი არა აქვს, ბავშვი საბავშვო ბაღში მოაწყო!!!

ჯამალ ლოლუას ნახატი

— თქვენმა მუზეუმმა გამოქაბულის ადამიანი დამიკეთა, შვარკმ ავტოპორტეტზე ვმუშაობ და...
— ემ დავკვიბეთ, ვკოუქა!

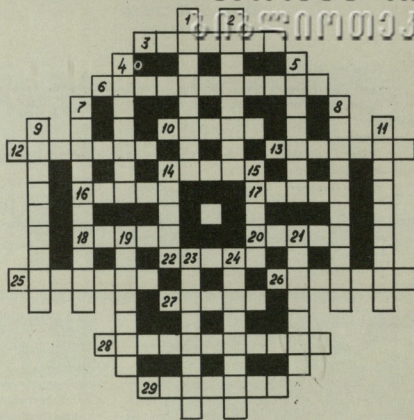

— რას სწავლი, კაცო, ვიშოვებ 45 ნომერი ფეხსაცმელი!

აბხი პაბიაშვილის ნახატები

კოსმოსი

ერკვენი
კოსმოსი

პირინონალურად: 3. მზუნვეარე მინერალი. 6. ფილოლოგიის დარგი. 10. დასარგავად განკუთვნილი ნორი მცენარე. 12. თოფისწამალი. 13. საფურე ხეი. 14. წილი. 16. თვალის ფერადი ვარსი. 17. ცურვის სახეობა. 18. მოგზაურობა წარული მარშრუტით. 20. დღობის ოპერა. 22. ხის სოკო გამობარული ნაყარტუტის ხსნარი. 25. ტერმინი მუსიკაში. 26. უნგრული კომპოზიტორი. 27. ცურვის ქონი. 28. ატმოსფეროს ზედა ფენა. 29. ფულის ერთეული მონღოლეთში.

მეტრიკალურად: 1. პერსონაჟის გარეგნობის აღწერა. 2. მეცნიერების დარგი. 4. სია, ნუსხა. 5. მუსიკალურ-ვოკალური ნაწარმოები. 7. ადამიანთა საზოგადოებაში რაოდენობრივ ცვლილებათა შესწავლელი მეცნიერება. 8. სახელმწიფოს მეთაური. 9. უმაღლესი სასწავლებლის განყოფილება. 11. ალმის აღსამართავი ღდაინა. 14. ძველებური ინგლისური ოქროს ფული. 16. უღებმა. 19. სიხის გამოსახული ხელსაწყო. 21. ამერიკელი კინორეჟისორი. 23. მოძრავი ზომადის ერთობი მდგომარეობა ქარის მიმართ. 24. სამედიკავრული.

კრესვორდი შეადგენა გიბა ქარლმანინიძემ

„ღრმის“ № 10-ში გამოქვეყნებული კოსმოსორის პასუხები

ვერტიკალურად: 1. სარდანი. 2. კობი. 3. არმა. 4. ისპანხი. 7. კვარტი. 11. ნაციზმი. 12. ნეგრო. 13. ინდრეტი. 15. ორაველი. 19. ასათიანი. 20. ამერი. 21. ბარნაული. 25. ადონი. 26. მარლა.
ჰორიზონტალურად: 5. ბაღდათი. 6. ფორფული. 8. იზმირი. 9. გირბა. 10. კავნი. 14. კოლა. 16. ნიუტონი. 17. ლისეი. 18. ბადაგი. 22. ბისმუტი. 23. ნალია. 24. სტრო. 27. ისინდი. 28. ბაღდა. 29. ირეკტი. 30. კალუპა.

გარეკანის პირველ გვერდზე: ბათუმელი მეთევზეები (კოლმეურნობა „წითელი მეთევზე“) თარხან არჩვანის ფოტო.

გადამცე ახარუვად 9/Х-75 წ., ხელმოწერილია დასაბეჭდად 9/Х1-75 წ., ქალდის ზომა 70x108/8, ფიზიკური ნაბეჭდ ფურცელი 2,5. პირიბითი ნაბეჭდ ფურცელი 8,5, საადრეტსო საგამომცემელი თანხა 4,9, ტირაჟი 52100. შუკვ. № 8722. უი 02078. ფასი 80 კაი.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал «Дроша» (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии

საქ. ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14

რედაქციის მისამართი:

880008, თბილისი 8, რუსთაველის ქ. 42, ტელ. — ში. რედაქტორის — 99-54-66, პ/მ. მდივნის — 99-82-69, განყოფილებების — 98-28-42, 99-01-89.

რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

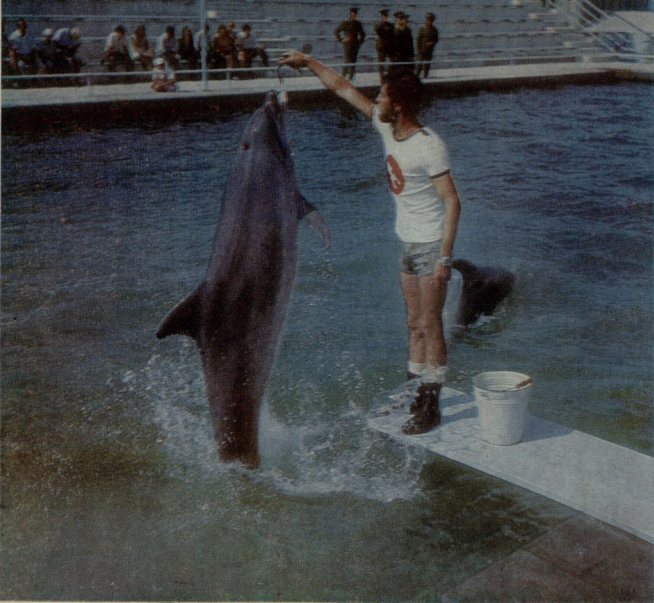

ეროვნული
ბიზლიროთეკა

თბილისის № 1 სამშობიარო სახლი. ბებია-ექთანი მარგალი-
ტა ქადაგუვილი ბიჭის დაბადებას ულოცავს დიდას.

ედუარდ გიგილაშვილის ფოტო.

ИНДЕКС 76056

ბეთუანის
დედოფანეიძე

აღიქსანდრე სააკოვიძის
ფოტო.

